

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 562/2006,**annettu 15 päivänä maaliskuuta 2006,****henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä
(Schengenin rajasäännöstö)**EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

noudattavat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Toimenpiteiden toteuttaminen Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 62 artiklan 1 kohdan nojalla sen varmistamiseksi, ettei sisäraajat ylittäviin henkilöihin sovelleta valvontaa, on osa perustamissopimuksen 14 artiklassa tarkoitettua unionin tavoitetta toteuttaa sisärajatonta aluetta, jolla henkilöiden vapaa liikkuvuus varmistetaan.
- (2) Perustamissopimuksen 61 artiklan mukaan henkilöiden vapaan liikkuvuuden takaavan alueen toteuttamista on täydennettävä muilla toimenpiteillä. Perustamissopimuksen 62 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ulkorajojen ylittämistä koskeva yhteinen politiikka on tällainen toimenpide.
- (3) Toteutettaessa yhteisiä toimenpiteitä, jotka koskevat henkilöiden kulkua sisärajojen yli ja rajavalvontaa ulkorajoilla, olisi otettava huomioon osaksi Euroopan unionia sisällytetty Schengenin säännöstö ja erityisesti tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ⁽²⁾ ja Yhteisen käsikirjan ⁽³⁾ asiaa koskevat määräykset.

(4) Rajavalvontaa koskevan yhteisen lainsäädännön antaminen erityisesti säännöstöä konsolidoimalla ja kehittämällä on ulkorajojen valvontaa koskevan yhteisen politiikan keskeisiä osia, sellaisena kuin se määritellään 7 päivänä toukokuuta 2002 annetussa komission tiedonannossa "Kohti Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen yhdenmukaista valvontaa". Tämä tavoite mainitaan suunnitelmassa Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen valvonnasta, jonka neuvosto hyväksyi 13 päivänä kesäkuuta 2002 ja jolle myös Eurooppa-neuvosto antoi tukensa Sevillassa 21 ja 22 päivänä kesäkuuta 2002 ja Thessalonikissa 19 ja 20 päivänä kesäkuuta 2003.

(5) Henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevien yhteisten sääntöjen määrittäminen ei aseta kyseenalaiseksi niitä vapaita liikkuvuutta koskevia oikeuksia eikä vaikuta niihin, jotka kuuluvat unionin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen sekä sellaisille kolmansien maiden kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen, joilla yhteisön ja toisaalta sen jäsenvaltioiden ja toisaalta niiden kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella on unionin kansalaisten kanssa yhtäläiset oikeudet vapaaseen liikkuvuuteen.

(6) Rajavalvonta on niiden jäsenvaltioiden edun mukaista, joiden ulkorajoilla sitä toteutetaan, mutta se on myös kaikkien niiden jäsenvaltioiden edun mukaista, jotka ovat lakkauttaneet sisärajavaltion. Rajavalvonnan olisi autettava torjumaan laitonta maahanmuuttoa ja ihmiskauppaa ja ehkäisemään jäsenvaltioiden sisäiseen turvallisuuteen, yleiseen järjestykseen, kansanterveyteen ja kansainvälisiin suhteisiin kohdistuvat uhkat.

(7) Rajatarkastukset olisi suoritettava ihmisarvoa täysin kunnioittaen. Rajavalvonta olisi suoritettava ammattimaisesti ja kohteliaasti, ja sen olisi oltava oikeassa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

(8) Rajavalvontaan kuuluvat paitsi henkilöihin rajanylityspaikoilla kohdistettavat tarkastukset ja rajanylityspaikkojen välisen rajaosuuden valvonta myös sisäiselle turvallisuudelle aiheutuvien riskien analyysi ja niiden uhkien analyysi, joita saattaa kohdistua ulkorajojen turvallisuuteen. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa edellytykset, perusteet ja yksityiskohtaiset säännöt, joilla säännellään sekä rajanylityspaikoilla suoritettavia tarkastuksia että valvontaa.

(1) Euroopan parlamentin lausunto, annettu 23. kesäkuuta 2005 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja neuvoston päätös, tehty 21. helmikuuta 2006.

(2) EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19, yleissopimus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1160/2005 (EUVL L 191, 22.7.2005, s. 18).

(3) EYVL C 313, 16.12.2002, s. 97, Yhteinen käsikirja sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 2133/2004 (EUVL L 369, 16.12.2004, s. 5).

- (9) Kohtuuttomien odotusaikojen välttämiseksi rajanylityspaikoilla olisi säädettävä, että poikkeuksellisissa ja odottamattomissa olosuhteissa ulkorajoilla suoritettavia tarkastuksia on mahdollista lieventää. Kolmansien maiden kansalaisten asiakirjat tulee kuitenkin leimata edelleen järjestelmällisesti, jos rajatarkastuksia lievennetään. Leimaamisen ansiosta rajanylityksen ajankohta ja paikka voidaan todeta varmasti tarvitsematta todeta jokaisessa tapauksessa sitä, että kaikki vaaditut matkustusasiakirjojen tarkastustoimenpiteet on toteutettu.
- (10) Jotta odotusaikoja voitaisiin lyhentää yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden osalta, rajanylityspaikoille olisi olosuhteiden sallissa järjestettävä erilliset kulkuväylät, jotka merkitään kaikissa jäsenvaltioissa yhdenmukaisin opastein. Kansainvälisillä lentoasemilla olisi käytettävä erillisiä kulkuväyliä. Jäsenvaltioiden olisi harkittava erillisten kulkuväylien käyttöönottoa meri- ja maaraajojen ylityspaikoilla silloin kun tätä pidetään tarkoituksenmukaisena paikalliset olosuhteet huomioon ottaen.
- (11) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, ettei tarkastusmenettelyistä ulkorajoilla aiheudu vakavaa estettä taloudelliselle, sosiaaliselle ja kulttuuriselle kanssakäymiselle. Niiden olisi osoitettava tätä varten riittävästi henkilöstöä ja varoja.
- (12) Jäsenvaltioiden olisi nimettävä kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti rajavalvontatehtävistä vastaava kansallinen yksikkö tai vastaavia kansallisia yksiköitä. Jos rajavalvontatehtävät uskotaan samassa jäsenvaltiossa useammalle yksikölle, niiden olisi tehtävä tiivistä ja jatkuvaa yhteistyötä.
- (13) Asetuksella (EY) N:o 2007/2004 ⁽¹⁾ perustetun Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston olisi hallinnoitava ja koordinoitava rajavalvontaan liittyvää operatiivista yhteistyötä ja avunantoa jäsenvaltioiden välillä.
- (14) Tämä asetus ei vaikuta yleisten poliisivaltuuksien nojalla suoritettaviin tarkastuksiin, kotimaanlentojen yhteydessä suoritettavien tarkastusten kaltaisiin henkilöiden turvatarkastuksiin, jäsenvaltioiden oikeuteen suorittaa poikkeuksellisia matkatavaroiden tarkastuksia yhteisön sisäisen lentomatkan suorittavien henkilöiden käsimatkatavaroihin ja kirjattuihin matkatavaroihin sekä yhteisön sisäisen merimatkan suorittavien henkilöiden matkatavaroihin kohdistuvien tarkastusten ja muodollisuuksien lakkauttamisesta 19 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3925/91 ⁽²⁾ nojalla, eikä jäsenvaltioiden lainsäädäntöön, joka koskee matkustus- ja henkilöasiakirjojen hallussapitoa tai velvollisuutta ilmoittaa viranomaisille läsnäolostaan asianomaisen jäsenvaltion alueella.
- (15) Jäsenvaltioiden olisi myös voitava palauttaa rajavalvonta väliaikaisesti sisärajoilleen, kun niiden yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu vakava uhka. Tähän liittyvät edellytykset ja menettelyt olisi vahvistettava, jotta varmistetaan, että tällainen toimenpide on poikkeuksellinen ja että suhteellisuusperiaatetta noudatetaan. Sisärajoille väliaikaisesti palautetun rajavalvonnan laajuus ja kesto olisi rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä kyseisen uhkan torjumiseksi.
- (16) Rajavalvonnan palauttamisen sisärajoille olisi oltava henkilöiden vapaan liikkuvuuden alueella poikkeuksellinen toimenpide. Rajavalvontaa ei pitäisi suorittaa eikä muodollisuuksia edellyttää ainoastaan sillä perusteella, että kyseessä on sisärajan ylittäminen.
- (17) Olisi syytä säätää menettelystä, jonka mukaisesti komissio voi muuttaa rajavalvontaa koskevia tiettyjä käytännön sääntöjä. Tällaisissa tapauksissa tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽³⁾ mukaisesti.
- (18) Olisi myös säädettävä menettelystä, jonka mukaisesti jäsenvaltiot voivat ilmoittaa komissiolle rajavalvontaa koskeviin muihin käytännön sääntöihin tehdystä muutoksista.
- (19) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevien sääntöjen vahvistaminen, vaan se voidaan sen vuoksi paremmin saavuttaa yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (20) Tässä asetuksessa noudatetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Sen soveltamisessa olisi noudatettava kansainvälistä suojelua ja palauttamiskieltoa koskevia jäsenvaltioiden velvoitteita.
- (21) EY:n perustamissopimuksen 299 artiklasta poiketen tätä asetusta sovelletaan Ranskan ja Alankomaiden osalta ainoastaan niiden Euroopassa sijaitseviin alueisiin. Asetus ei vaikuta Ceutan ja Melillan kaupunkeja koskeviin erityisjärjestelyihin, jotka määritellään sopimuksessa Espanjan kuningaskunnan liittymisestä 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2007/2004, annettu 26 päivänä lokakuuta 2004, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston perustamisesta (EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1).

⁽²⁾ EYVL L 374, 31.12.1991, s. 4, asetus sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽³⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽⁴⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 69.

- (22) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä se sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tämä asetus perustuu Schengenin säännöstön Euroopan yhteisön perustamissopimuksen kolmannen osan IV osaston määräysten nojalla, Tanskan olisi edellä mainitun pöytäkirjan 5 artiklan mukaisesti päätettävä kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen antamispäivästä, saattaako se asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään vai ei.
- (23) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstön määräyksiä Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyssä sopimuksessa ⁽¹⁾ tarkoitettulla tavalla siltä osin, kuin ne kuuluvat kyseisen sopimuksen tietyistä yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä tehdyn neuvoston päätöksen 1999/437/EY ⁽²⁾ 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (24) On sovittava järjestelystä, jonka mukaisesti Islannin ja Norjan edustajat voivat osallistua täytäntöönpanovaltaansa käyttävää komissiota avustavien komiteoiden työhön. Tällaista järjestelyä on tarkasteltu Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä edellä mainittuun sopimukseen liitettyssä kirjeenvaihdossa komiteoista, jotka avustavat Euroopan komissiota tämän käyttäessä toimeenpanovaltaansa ⁽³⁾.
- (25) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välillä allekirjoitetussa sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tarkoitettuja Schengenin säännöstön määräyksiä, jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, kun se luetaan yhdessä neuvoston päätösten 2004/849/EY ⁽⁴⁾ ja 2004/860/EY ⁽⁵⁾ 4 artiklan 1 kohdan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (26) On sovittava järjestelystä, jonka mukaisesti Sveitsin edustajat voivat osallistua täytäntöönpanovaltaansa käyttävää komissiota avustavien komiteoiden työhön. Tällaista järjestelyä on tarkasteltu edellä mainittuun sopimukseen liitettyssä yhteisön ja Sveitsin välisessä kirjeenvaihdossa.
- (27) Tällä asetuksella kehitetään sellaisia Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen 2000/365/EY ⁽⁶⁾ mukaisesti. Sen vuoksi Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän asetuksen antamiseen, asetus ei sido sitä eikä asetusta sovelleta siihen.
- (28) Tällä asetuksella kehitetään sellaisia Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin 28 päivänä helmikuuta 2002 tehdyn neuvoston päätöksen 2002/192/EY ⁽⁷⁾ mukaisesti. Sen vuoksi Irlanti ei osallistu asetuksen antamiseen, asetus ei sido sitä, eikä asetusta sovelleta siihen.
- (29) Tämän asetuksen 1 artiklan ensimmäinen virke, 5 artiklan 4 kohdan a alakohta, III osasto ja Schengenin tietojärjestelmää koskevat II osaston ja sen liitteiden säännökset ovat vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja Schengenin säännöstön perustuvia tai muiden siihen liittyviä säännöksiä,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Aihe ja periaatteet

Tässä asetuksessa säädetään siitä, ettei Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisiä sisärajoja ylittäviin henkilöihin kohdisteta rajavalvontaa.

Siinä vahvistetaan säännöt Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajoja ylittäviin henkilöihin kohdistuvasta rajavalvonnasta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) "sisärajoilla"
 - a) jäsenvaltioiden yhteisiä maaraajoja, joki- ja järvirajat mukaan luettuina;

⁽¹⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽²⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽³⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 53.

⁽⁴⁾ Neuvoston päätös 2004/849/EY, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta sekä sopimuksen tiettyjen määräysten väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 368, 15.12.2004, s. 26).

⁽⁵⁾ Neuvoston päätös 2004/860/EY, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan yhteisön puolesta sekä sopimuksen tiettyjen määräysten väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 370, 17.12.2004, s. 78).

⁽⁶⁾ EYVL L 131, 1.6.2000, s. 43.

⁽⁷⁾ EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20.

- b) jäsenvaltioiden lentoasemia sisäisten lentojen osalta;
- c) jäsenvaltioiden meri-, joki ja järvi liikenteen satamia säännöllisen lauttaliikenteen osalta;
- 2) "ulkorajoilla" jäsenvaltioiden maarajoja, joki- ja järvirajat mukaan luettuina, merirajoja, lentoasemia ja joki-, meri- ja järvi liikenteen satamia edellyttäen, että ne eivät ole sisärajoja;
- 3) "sisäisellä lennolla" yksinomaan jäsenvaltioiden alueelta lähtevää ja jäsenvaltioiden alueelle saapuvaa lentoa, johon ei sisälly välilaskua kolmannen maan alueella;
- 4) "säännöllisellä lauttaliikenteellä" samojen kahden tai useamman sataman, jotka sijaitsevat jäsenvaltioiden alueella, välistä lauttayhteyttä, jossa ei käydä jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella sijaitsevassa satamassa ja jossa kuljetetaan henkilöitä ja ajoneuvoja julkaistun aikataulun mukaisesti;
- 5) "yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvilla henkilöillä"
- a) EY:n perustamissopimuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja unionin kansalaisia sekä Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/38/EY⁽¹⁾ tarkoitettuja kolmansien maiden kansalaisia, jotka ovat oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttävän unionin kansalaisen perheenjäseniä;
- b) sellaisia kolmansien maiden kansalaisia ja heidän perheenjäseniään heidän kansalaisuudestaan riippumatta, joilla on toisaalta yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä toisaalta kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella unionin kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen;
- 6) "kolmannen maan kansalaisella" henkilöä, joka ei ole Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu Euroopan unionin kansalainen ja johon ei sovelleta tämän artiklan 5 kohtaa;
- 7) "maahantulokieltoon määrättyllä henkilöllä" kolmannen maan kansalaista, josta on tehty ilmoitus Schengenin tietojärjestelmään Schengenin yleissopimuksen 96 artiklan määräysten mukaisesti ja siinä vahvistetuin perustein;
- 8) "rajanylityspaikalla" toimivaltaisten viranomaisten ulkorajojen ylitykseen hyväksymää ylityspaikkaa;
- 9) "rajavalvonnalla" tämän asetuksen mukaisesti ja sen soveltamiseksi rajalla toteutettavia toimia, jotka muista syistä riippumatta suoritetaan ainoastaan rajanylityspaikkomuksen tai rajanylityksen perusteella ja jotka käsittävät rajatarkastukset ja rajojen valvonnan;
- 10) "rajatarkastuksilla" rajanylityspaikoilla suoritettavia tarkastuksia, joiden tarkoituksena on varmistaa, että henkilöt ja heidän kulkuneuvonsa sekä heidän hallussaan olevat esineet voidaan päästää jäsenvaltioiden alueelle tai pois sieltä;
- 11) "rajojen valvonnalla" rajojen valvontaa rajanylityspaikkojen välillä ja rajanylityspaikkojen valvontaa muulloin kuin niiden vahvistettuina aukioloaikoina henkilöiden estämiseksi kiertämästä rajatarkastuksista;
- 12) "toisen linjan tarkastuksella" lisätarkastusta, joka voidaan suorittaa erityisessä paikassa muualla kuin siellä, jossa kaikki henkilöt tarkastetaan (ensilinja);
- 13) "rajavartijalla" virkamiestä, jonka toimipaikka kansallisen lainsäädännön mukaan sijaitsee joko rajanylityspaikalla tai rajalla tai sen välittömässä läheisyydessä ja joka suorittaa raja-valvontatehtäviä tämän asetuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
- 14) "liikenteenharjoittajalla" luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka ammattina on kuljettaa henkilöitä;
- 15) "oleskeluluvalla"
- a) kaikkia jäsenvaltioiden kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta 13 päivänä kesäkuuta 2002 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1030/2002⁽²⁾ säädetyin yhtenäisen kaavan mukaisesti myöntämiä oleskelulupia;
- b) kaikkia muita jäsenvaltion kolmansien maiden kansalaisille myöntämiä asiakirjoja, joiden perusteella nämä voivat jäädä jäsenvaltion alueelle tai palata sinne, lukuun ottamatta väliaikaisia oleskelulupia, jotka myönnetään alakohdassa tarkoitettua oleskelulupaa koskevan ensimmäisen hakemuksen tai turvapaikkahakemuksen käsitteilyn ajaksi;
- 16) "risteilyaluksella" alusta, joka kulkee tiettyä reittiä etukäteen laaditun ohjelman mukaisesti eri satamissa tehtävine turistikäynteineen ja joka ei tavallisesti ota matkustajia matkan varrelta eikä salli matkustajien jäädä matkan varrelle;
- 17) "huviveneilyllä" huviveneiden urheilu- tai matkailukäyttöä;
- 18) "rannikkokalastuksella" kalastustoimintaa aluksilla, jotka palaavat päivittäin tai 36 tunnin kuluessa jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan käymättä välillä kolmannessa maassa sijaitsevassa satamassa;

⁽¹⁾ EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77.

⁽²⁾ EYVL L 157, 15.6.2002, s. 1.

19) "kansanterveyteen kohdistuvalla uhalla" tauteja, jotka voivat aiheuttaa Maailman terveysjärjestön kansainvälisten terveys-säännösten määritelmän mukaisen epidemian, ja muita infektiotauteja tai tarttuvia loistauteja, jos niissä säädetään jäsenvaltioiden kansalaisiin sovellettavissa suojelusäännöksissä.

3 artikla

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioiden sisä- tai ulkorajat ylittäviin henkilöihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta

- yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden oikeuksia;
- pakolaisten ja kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden oikeuksia, erityisesti palauttamiskiellon osalta.

II OSASTO

ULKORAJAT

I LUKU

Ulkorajojen ylittäminen ja maahantuloedellytykset

4 artikla

Ulkorajojen ylittäminen

1. Ulkorajat voidaan ylittää ainoastaan rajanylityspaikkojen kautta niiden vahvistettuina aukioloaikoina. Aukioloajat on ilmoitettava selkeästi niillä rajanylityspaikoilla, jotka eivät ole auki 24 tuntia vuorokaudessa.

Jäsenvaltioiden on annettava 34 artiklan mukaisesti komissiolle tiedoksi luettelo rajanylityspaikoistaan.

2. Edellä 1 kohdasta poiketen voidaan veloitteesta, jonka mukaan ulkorajat on ylitettävä vain rajanylityspaikkojen kautta ja niiden vahvistettuina aukioloaikoina, sallia poikkeuksia seuraavasti:

- huviveneilyä ja rannikkokalastusta varten;
- sellaisia merimiehiä varten, jotka käyvät maissa satamapaikkakunnalla, jossa heidän aluksensa poikkeaa, tai lähipaikkakunnilla;
- henkilöitä tai henkilöryhmiä varten erityistilanteen sitä edellyttäessä, edellyttäen että heillä on hallussaan kansallisen lainsäädännön vaatimat luvat ja että se ei ole ristiriidassa jäsenvaltioiden yleisen järjestyksen ja sisäisen turvallisuuden kanssa;
- henkilöitä tai henkilöryhmiä varten ennakkoimattomassa hätätilanteessa.

3. Edellä 2 kohdassa säädettyjä poikkeuksia ja kansainvälistä suojelua koskevia jäsenvaltioiden velvollisuuksia rajoittamatta jäsenvaltioiden on otettava kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti käyttöön seuraamuksia, joita sovelletaan, jos ulkoraja ylitetään luvattomasti muualta kuin rajanylityspaikan kautta tai muulloin kuin sen vahvistettuina aukioloaikoina. Näiden seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

5 artikla

Kolmansien maiden kansalaisten maahantuloedellytykset

1. Kolmannen maan kansalaisen maahantuloedellytykset enintään kolmen kuukauden pituisia oleskelua varten kuuden kuukauden ajanjaksoa kohden ovat seuraavat:

- hänellä on hallussaan voimassa oleva matkustusasiakirja tai rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat;
- hänellä on voimassa oleva viisumi, jos se vaaditaan luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajojen ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, 15 päivänä maaliskuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 ⁽¹⁾ nojalla, paitsi jos hänellä on voimassa oleva oleskelulupa;
- hän näyttää toteen suunnitellun oleskelun tarkoituksen ja edellytykset ja hänellä on toimeentuloon tarvittavat varat ottaen huomioon sekä suunnitellun oleskelun kesto että lähtömaahan paluu tai kauttakulkumatka sellaiseen kolmanteen maahan, jonne hänen pääsyinsä on varma, tai hän kykenee hankkimaan laillisesti tällaiset varat;
- häntä ei ole määrätty maahantulokieltoon Schengenin tietojärjestelmässä (SIS);
- hän ei katsota voivan vaarantaa minkään jäsenvaltion yleistä järjestystä, sisäistä turvallisuutta, kansanterveyttä eikä kansainvälisiä suhteita eikä häntä etenään ole jäsenvaltioiden kansallisissa tietokannoissa samoin perustein määrätty maahantulokieltoon.

2. Liitteessä I on ei-tyhjentävä luettelo maahanpääsyn tueksi esitettävistä asiakirjoista, joita rajavartija voi pyytää kolmannen maan kansalaiselta selvittääkseen 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen edellytysten täyttymisen.

3. Toimeentuloon tarvittavat varat arvioidaan oleskelun keston ja tarkoituksen mukaan asianomaisessa jäsenvaltiossa tai asianomaisissa jäsenvaltioissa majoituksesta ja elintarvikkeista maksettavien keskimääräisten hintojen perusteella siten, että säästöluokan majoituksen hinta kerrotaan oleskelupäivien määrällä.

⁽¹⁾ EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 851/2005 (EUVL L 141, 4.6.2005, s. 3).

Jäsenvaltioiden vahvistamat ohjeelliset määrät on annettava tiedoksi komissiolle 34 artiklan mukaisesti.

Toimeentuloon tarvittavat varat voidaan arvioida kolmannen maan kansalaisen hallussa olevan käteisen rahan, matkasekkien ja luottokorttien perusteella. Ylläpitositoumus, jos tällaisesta sitoumuksesta säädetään kansallisessa lainsäädännössä, ja kansallisessa lainsäädännössä määritelty vastaanottajan antama takuukirje, jos kolmannen maan kansalainen majoittuu vastaanottajansa luokse, voivat myös riittää osoitukseksi toimeentuloon tarvittavista varoista.

4. Edellä 1 kohdasta poiketen:

- a) Maahantulo toisten jäsenvaltioiden alueelle kauttakulkua varten sallitaan kolmannen maan kansalaiselle, joka ei täytä 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä mutta jolla on jonkin jäsenvaltion myöntämä oleskelulupa tai paluuviisumi tai, kun se on vaatimuksena, molemmat asiakirjat, jotta hän voi matkustaa oleskeluluvan tai paluuviisumin myöntäneen jäsenvaltion alueelle, paitsi jos hän on sen jäsenvaltion kansallisessa maahantulo- tai kauttakulkukieltoluettelossa, jonka ulkorajan hän pyrkii ylittämään.
- b) Maahantulo jäsenvaltioiden alueelle voidaan sallia kolmannen maan kansalaiselle, joka täyttää 1 kohdassa säädetyt edellytykset muutoin paitsi b alakohdan osalta ja joka saapuu rajalle, jos hänelle myönnetään rajalla viisumi viisumien myöntämisestä rajalla, mukaan lukien tällaisten viisumien myöntäminen kauttakulkumatkalla oleville merimiehille, 27 päivänä helmikuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 415/2003 ⁽¹⁾ mukaisesti.

Rajalla myönnettyistä viisumeista on pidettävä luetteloa.

Jos viisumia ei voida kiinnittää asiakirjaan, se on kiinnitettävä poikkeuksellisesti kyseiseen asiakirjaan liitettävälle erilliselle lisälehdelle. Tällöin on käytettävä sellaisen lomakkeen yhtenäisestä kaavasta, johon kiinnitetään jäsenvaltioiden niille henkilöille myöntämät viisumit, joiden matkustusasiakirjaa lomakkeen laativa jäsenvaltio ei tunnusta, 18 päivänä helmikuuta 2002 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 333/2002 ⁽²⁾ säädettyä viisumin kiinnittämiseen tarkoitettua yhtenäisen kaavan mukaista lomaketta.

- c) Kolmannen maan kansalaiselle, joka ei täytä yhtä tai useampaa 1 kohdassa säädetyistä edellytyksistä, voidaan sallia maahantulo jäsenvaltion alueelle humanitaarisesta syystä, kansallisen edun vuoksi tai kansainvälisten velvoitteiden perusteella. Jos asianomaista kolmannen maan kansalaista koskee 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu maahantuloikielto, jäsenvaltion, joka sallii hänen tulonsa alueelleen, on ilmoitettava tästä muille jäsenvaltioille.

⁽¹⁾ EUVL L 64, 7.3.2003, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 53, 23.2.2002, s. 4.

II LUKU

Ulkorajojen valvonta ja pääsyn epääminen

6 artikla

Rajatarkastusten suorittaminen

1. Rajavartijoiden on tehtäväänsä hoitaessaan kunnioitettava ihmisarvoa kaikilta osin.

Toimenpiteiden, joita he tehtäväänsä hoitaessaan toteuttavat, on oltava oikeassa suhteessa toimenpiteille asetettuihin tavoitteisiin.

2. Rajatarkastuksia suorittaessaan rajavartijat eivät saa syrjiä ketään sukupuolen, rodun, etnisen alkuperän, uskonnon, vakaumuksen, vammaisuuden, iän tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

7 artikla

Henkilöiden rajatarkastukset

1. Rajavartijat valvovat rajanylitysliikennettä ulkorajoilla tarkastuksin. Tarkastukset suoritetaan tämän luvun säännösten mukaisesti.

Myös kulkuneuvot ja rajan ylittävien henkilöiden hallussa olevat esineet voidaan tarkastaa. Suoritettaviin etsintöihin sovelletaan kunkin jäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä.

2. Kaikille henkilöille suoritetaan vähimmäistarkastus, jotta heidän henkilöllisyytensä voidaan todeta esitettyjen matkustusasiakirjojen perusteella. Tällaisessa vähimmäistarkastuksessa selvitetään nopeasti ja yksinkertaisesti rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan voimassaolo ja se, onko siinä väärentämiseen tai väärennöksen viittaavia merkkejä, käyttämällä tarvittaessa teknisiä laitteita ja tarkastamalla asiaankuuluvista tietokannoista yksinomaan varastettuja, kavallettuja, kadonneita ja mitätöityjä asiakirjoja koskevat tiedot.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua vähimmäistarkastusta sovelletaan yleensä yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluviin henkilöihin.

Suorittaessaan vähimmäistarkastuksia yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluville henkilöille rajavartijat voivat kuitenkin satunnaisesti tehdä hakuja kansallisiin ja eurooppalaisiin tietokantoihin varmistuakseen siitä, etteivät nämä henkilöt aiheuta todellista, ajankohtaista ja riittävän vakavaa vaaraa jäsenvaltioiden sisäiselle turvallisuudelle, yleiselle järjestykselle tai kansainvälisille suhteille taikka merkitse uhkaa kansanterveydelle.

Tällaisten tarkistusten seuraukset eivät saa heikentää yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden oikeutta tulla asianomaisen jäsenvaltion alueelle direktiivin 2004/38/EY mukaisesti.

3. Kolmansien maiden kansalaisille tehdään perusteellinen tarkastus heidän saapuessaan maahan ja poistuessaan maasta.

a) Perusteelliseen maahantulotarkastukseen kuuluu 5 artiklan 1 kohdassa säädettyjen maahantuloedellytysten ja soveltuvin osin oleskeluun ja ammattitoiminnan harjoittamiseen oikeuttavien asiakirjojen tarkistaminen. Tätä varten on tarkistettava yksityiskohtaisesti seuraavat seikat:

- i) tarkastetaan, että kolmannen maan kansalaisella on rajan ylittämiseen oikeuttava asiakirja, jonka voimassaolo ei ole päätynyt, ja että asiakirjaan on tarvittaessa liitetty vaadittu viisumi tai oleskelulupa;
- ii) tutkitaan matkustusasiakirja perusteellisesti väärentämiseen tai väärennökseen viittaavien merkkien etsimiseksi;
- iii) tarkastetaan asianomaisen kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjassa olevat maahantulo- ja maastalähtöleimat ja verrataan maahantulo- ja maastalähtöpäivämääriä sen tarkistamiseksi, ettei henkilö ole jo ylittänyt jäsenvaltioiden alueella oleskelun sallittua enimmäisaikaa;
- iv) selvitetään asianomaisen kolmannen maan kansalaisen lähtöpaikka ja määränpää sekä suunnitellun oleskelun tarkoitus ja tarkastetaan tarvittaessa näiden tueksi esitetyt asiakirjat;
- v) selvitetään, että asianomaisella kolmannen maan kansalaisella on toimeentuloon tarvittavat varat aiotun oleskelun kestoa ja tarkoitusta varten sekä paluumatkaa lähtömaahansa tai kolmanteen maahan, jonne hänen pääsynsä on varma, suuntautuvaa kauttakulkumatkaa varten, tai että hän pystyy hankkimaan tällaiset varat laillisesti;
- vi) selvitetään, että asianomainen kolmannen maan kansalainen, hänen kulkuneuvonsa ja hänen kuljettamansa tavarat eivät todennäköisesti vaaranna minkään jäsenvaltion yleistä järjestystä, sisäistä turvallisuutta, kansanterveyttä tai kansainvälisiä suhteita. Tämän selvittäminen edellyttää muun muassa suorien hakujen tekemistä Schengenin tietojärjestelmään (SIS) ja kansallisiin tietokantoihin tallennettuihin, henkilöitä ja tarvittaessa esineitä koskeviin tietoihin ja ilmoituksiin sekä tarvittaessa tällaisessa ilmoituksessa toteutettavaksi pyydetyn toimenpiteen suorittamista.

b) Perusteelliseen maastalähtötarkastukseen kuuluu

- i) sen tarkastaminen, että kolmannen maan kansalaisella on rajanylitykseen oikeuttava asiakirja;
- ii) matkustusasiakirjan tutkiminen väärentämiseen tai väärennökseen viittaavien merkkien etsimiseksi;
- iii) mahdollisuuksien mukaan sen tarkistaminen, että kolmannen maan kansalaisen ei katsota muodostavan uhkaa minkään jäsenvaltion yleiselle järjestykselle, sisäiselle turvallisuudelle tai kansainvälisille suhteille.

c) Perusteelliseen maastalähtötarkastukseen voivat b kohdassa tarkoitettujen tarkastusten lisäksi kuulua

- i) sen tarkistaminen, että henkilöllä on voimassa oleva viisumi, jos se vaaditaan asetuksen (EY) N:o 539/2001 nojalla, paitsi jos hänellä on voimassa oleva oleskelulupa;
- ii) sen selvittäminen, että henkilö ei ole ylittänyt luvalliseksi oleskelulle jäsenvaltioiden alueella asetettua enimmäiskestoaa;
- iii) hakujen tekeminen Schengenin tietojärjestelmään ja kansallisiin tietokantoihin tallennettuihin henkilöitä ja esineitä koskeviin ilmoituksiin.

4. Perusteelliset tarkastukset on kolmannen maan kansalaisen pyynnöstä suoritettava yleisöltä suljetulla alueella, jos sellainen on käytettävissä.

5. Kolmansien maiden kansalaisille, joille suoritetaan perusteellinen lisätarkastus toisella linjalla, on annettava tietoja tarkastuksen tarkoituksesta ja tarkastusmenettelystä.

Nämä tiedot on oltava saatavilla Euroopan unionin kaikilla virallisilla kielillä ja asianomaisen jäsenvaltion rajavaltion tai -valtioiden kielellä tai kielillä, ja niissä on ilmoitettava, että kolmannen maan kansalainen voi pyytää perusteellisen tarkastuksen toisella linjalla suorittaneiden rajavartijoiden nimet tai henkilöstönumerot, rajanylityspaikan nimen ja rajanylityksen ajankohdan.

6. Yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvat henkilöt on tarkastettava direktiivin 2004/38/EY mukaisesti.

7. Tallennettavia tietoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä säädetään liitteessä II.

8 artikla

Rajatarkastusten lieventäminen

1. Ulkorajoilla suoritettavia rajatarkastuksia voidaan lieventää poikkeuksellisten ja odottamattomien olosuhteiden vuoksi. Poikkeuksellisten ja odottamattomien olosuhteiden katsotaan vallitsevan silloin, kun odotusaika rajanylityspaikalla muodostuu odottamattomista tapahtumista johtuvien liikennemäärien vuoksi kohtuuttomaksi, vaikka kaikki saatavilla olevat henkilöstö-, välineistö- ja järjestelyresurssit on otettu käyttöön.

2. Jos rajatarkastuksia lievennetään 1 kohdan mukaisesti, maahantulo liikenteeseen kohdistuvat rajatarkastukset ovat periaatteessa ensisijaisia maastalähtöliikenteeseen kohdistuviin rajatarkastuksiin nähden.

Päätöksen rajatarkastusten lieventämisestä tekee rajanylityspaikan johtava rajavartija.

Rajatarkastusten lieventäminen saa olla vain tilapäistä, se on mukautettava perusteena oleviin olosuhteisiin ja se on otettava käyttöön asteittain.

3. Silloinkin kun rajatarkastuksia lievennetään, rajavartijan on leimattava kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat 10 artiklan mukaisesti sekä maahantulon että maastalähdön yhteydessä.

4. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava Euroopan parlamentille ja komissiolle kerran vuodessa selvitys tämän artiklan soveltamisesta.

9 artikla

Erilliset kulkuväylät ja opasteet

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön erilliset kulkuväylät erityisesti ilmarajojensa ylityspaikoilla henkilöiden tarkastamiseksi 7 artiklan mukaisesti. Nämä väylät on erotettava toisistaan opasteilla, joissa on liitteessä III esitetyt merkinnät.

Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön erilliset kulkuväylät meri- ja maarajojensa ylityspaikoilla sekä niiden jäsenvaltioiden välisillä rajoilla, jotka eivät sovelleta 20 artiklaa yhteisillä rajoillaan. Jos jäsenvaltiot ottavat käyttöön erilliset väylät kyseisillä rajoilla, on käytettävä liitteessä III esitetyillä merkinnöillä varustettuja opasteita.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että väylät on merkitty selkeästi, mukaan luettuina tapaukset, jolloin erillisten väylien käyttöä koskevien sääntöjen soveltamisesta luovutaan 4 kohdan mukaisesti, jotta varmistetaan mahdollisimman sujuva henkilöiden kulku rajan yli.

2. a) Yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvilla henkilöillä on oikeus käyttää kulkuväyliä, jotka on merkitty liitteessä III olevan A osan opasteella. He voivat käyttää myös liitteessä III olevan B osan opasteella merkittyjä väyliä.
- b) Kaikkien muiden henkilöiden on käytettävä liitteessä III olevan B osan opasteella merkittyjä väyliä.

Edellä a ja b kohdassa tarkoitettujen opasteiden merkinnät voidaan tehdä kunkin jäsenvaltion valitsemalla kielellä tai valitsemalla kielillä.

3. Jäsenvaltiot voivat meri- ja maarajojen ylityspaikoilla erottaa toisistaan kevyen ja raskaan ajoneuvoliikenteen ja linja-autot erillisille väylille käyttäen liitteessä III olevan C osan opasteita.

Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa käyttää näissä opasteissa erilaisia merkintöjä paikallisten olosuhteiden mukaisesti.

4. Jos liikennemäärät jollakin rajanylityspaikalla ovat tilapäisesti epätasapainossa, toimivaltaiset viranomaiset voivat luopua erillisten väylien käyttöä koskevien sääntöjen soveltamisesta, kunnes tasapaino palautuu.

5. Nykyiset opasteet on muutettava 1, 2 ja 3 kohdan säännösten mukaisiksi viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2009. Jos jäsenvaltiot uusivat opasteita tai asentavat rajanylityspaikoille uusia opasteita ennen tätä päivämäärää, niiden on noudatettava mainituissa kohdissa säädettyjä merkintöjä.

10 artikla

Kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjojen leimaaminen

1. Kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat leimataan järjestelmällisesti maahantulon ja maastalähdön yhteydessä. Maahantulo- tai maastalähtöleima merkitään erityisesti seuraaviin asiakirjoihin:

- a) kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joissa on voimassa oleva viisumi;
- b) niiden kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joille jäsenvaltio myöntää viisumin rajalla;
- c) niiden kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joilta ei vaadita viisumia.

2. Maahantulon ja maastalähdön yhteydessä leimataan järjestelmällisesti niiden direktiivin 2004/38/EY soveltamisalaan kuuluvien kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat, jotka ovat Euroopan unionin kansalaisen perheenjäseniä mutta jotka eivät esitä mainitun direktiivin 10 artiklassa edellytettyä oleskelukorttia.

Maahantulon ja maastalähdön yhteydessä leimataan järjestelmällisesti niiden kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat, jotka ovat yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvan kolmannen maan kansalaisen perheenjäseniä mutta jotka eivät esitä direktiivin 2004/38/EY 10 artiklassa edellytettyä oleskelukorttia.

3. Maahantulo- tai maastalähtöleimaa ei merkitä

- a) valtionpäämiesten ja arvohenkilöiden matkustusasiakirjoihin, jos heidän saapumisestaan on ilmoitettu etukäteen virallisesti diplomaattiteitse;
- b) lentäjien lupakirjoihin tai ilma-aluksen miehistön todistuksiin;
- c) sellaisten merimiesten matkustusasiakirjoihin, jotka ovat jäsenvaltion alueella ainoastaan heidän aluksensa poiketessa satamaan ja kyseisen sataman alueella;
- d) niiden risteilyalusten miehistön ja matkustajien matkustusasiakirjoihin, joihin ei liitteessä VI olevan 3.2.3 kohdan mukaan kohdisteta rajatarkastuksia;
- e) Andorran, Monacon ja San Marinon kansalaisten rajanylitykseen oikeuttaviin asiakirjoihin.

Kolmannen maan kansalaisen pyynnöstä maahantulo- tai maastalähtöleiman merkitsemisestä voidaan poikkeuksellisesti luopua, jos leiman merkitseminen saattaisi aiheuttaa asianomaiselle vakavaa haittaa. Tällaisessa tapauksessa maahantulo tai maastalähtö on kirjattava erilliseen asiakirjaan, jossa on nimi ja passin numero. Asiakirja on annettava kolmannen maan kansalaiselle.

4. Leimaamista koskevat käytännön menettelytavat ovat liitteessä IV.

5. Kolmansien maiden kansalaisille on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava, että rajavartija on velvollinen leimaamaan heidän matkustusasiakirjansa maahantulon ja maastalähdön yhteydessä jopa silloin, kun tarkastuksia on lievennetty 8 artiklan mukaisesti.

6. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuoden 2008 loppuun mennessä kertomuksen matkustusasiakirjojen leimaamista koskevien säännösten toimivuudesta.

11 artikla

Olettamus oleskelun kestoa koskevien vaatimusten täyttämisestä

1. Jos kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjassa ei ole maahantuloleimaa, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat olettaa, että haltija ei täytä tai ei enää täytä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavia oleskelun kestoa koskevia vaatimuksia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu olettamus voidaan kumota, jos kolmannen maan kansalainen esittää millä tahansa tavalla uskottavan todisteen, kuten matkalipun tai oleskeluaan jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella koskevan todisteen, joka osoittaa, että hän on noudattanut lyhytaikaisen oleskelun kestoa koskevia vaatimuksia.

Tällaisessa tapauksessa:

- a) jos kolmannen maan kansalainen tavataan Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavien jäsenvaltioiden alueelta, toimivaltaisten viranomaisten on merkittävä kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjaan kansallisen lainsäädännön ja käytänteen mukaisesti ajankohta, jolloin hän ylitti yhden Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavan jäsenvaltion ulkorajan, ja vastaava rajanylityspaikka;
- b) jos kolmannen maan kansalainen tavataan sellaisen jäsenvaltion alueelta, jonka osalta vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua päätöstä ei ole vielä tehty, toimivaltaisten viranomaisten on merkittävä kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjaan kansallisen lainsäädännön ja käytänteen mukaisesti ajankohta, jolloin hän ylitti tällaisen jäsenvaltion ulkorajan, ja vastaava rajanylityspaikka.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettujen merkintöjen lisäksi asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle voidaan antaa liitteessä VIII esitetty lomake.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava toisilleen sekä komissiolle ja neuvoston pääsihteeristölle tässä artiklassa tarkoitettua merkintää koskevat kansalliset käytänteensä.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettua olettamusta ei kumota, toimivaltaiset viranomaiset voivat poistaa kolmannen maan kansalaisen asianomaisten jäsenvaltioiden alueelta.

12 artikla

Rajojen valvonta

1. Rajojen valvonnan pääasiallisena tavoitteena on estää luvattomat rajanylitykset, torjua rajatylittävää rikollisuutta ja toteuttaa rajan laittomasti ylittäneisiin henkilöihin kohdistuvia toimenpiteitä.

2. Rajojen valvonnan suorittamiseksi rajavartijat käyttävät kiinteitä tai liikkuvia yksiköitä.

Valvonta suoritetaan siten, että pyritään estämään henkilöitä kiertämästä rajanylityspaikoilla tehtäviä tarkastuksia.

3. Rajanylityspaikkojen välistä valvontaa suorittavien rajavartijoiden lukumäärä ja menettelyt on mukautettava olemassa oleviin tai ennakoituihin riskeihin ja uhkiin. Valvontajaksoja on muutettava usein ja yllättäen, niin että luvaton rajanylitys on aina vaarassa paljastua.

4. Valvonnan toteuttavat kiinteät tai liikkuvat yksiköt, jotka suorittavat tehtävänsä partioimalla tai sijoittumalla ongelmalliseksi tunnettuihin tai katsottuihin paikkoihin, koska valvonnan tarkoituksena on ottaa kiinni rajaa laittomasti ylittävät henkilöt. Valvonta voidaan toteuttaa myös teknisin keinoin kuten sähköisin laittein.

5. Valvonnan toteuttamista koskevia lisäsääntöjä voidaan antaa 33 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna menettelyn mukaisesti.

13 artikla

Pääsyn epääminen

1. Pääsy jäsenvaltioiden alueelle on evättävä kolmannen maan kansalaiselta, joka ei täytä kaikkia 5 artiklan 1 kohdassa säädettyjä maahantuloedellytyksiä ja joka ei kuulu 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin henkilöryhmiin. Tämä ei kuitenkaan rajoita turvapaikkaoikeutta koskevien erityismääräysten soveltamista eikä kansainvälistä suojelua tai viisumien myöntämistä pitkäaikaista oleskelua varten.

2. Pääsy voidaan evätä vain perustellulla päätöksellä, jossa ilmoitetaan epäämisen täsmälliset syyt. Päätöksen tekee kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen viranomainen. Se tulee voimaan välittömästi.

Perusteltu päätös, jossa ilmoitetaan epäämisen täsmälliset syyt, annetaan liitteessä V olevassa B osassa olevalla vakio- tai muotoisella lomakkeella, jonka pääsyy epäämisasioissa kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen viranomaisena täyttää. Täytetty vakio- tai muotoinen lomake annetaan asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle, jonka on merkittävä lomakkeeseen kuittaus pääsyy epäämispäätöksen vastaanottamisesta.

3. Henkilöillä, joiden pääsy on evätty, on oikeus hakea muutosta päätökseen. Muutoksenhaku on tehtävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Kolmannen maan kansalaiselle on myös annettava kirjallinen tieto yhteyspisteistä, jotka voivat antaa tietoja edustajista, jotka kansallisen lainsäädännön mukaan ovat toimivaltaisia toimimaan kolmannen maan kansalaisen puolesta.

Muutoksenhaku ei lykkää pääsyy epäämispäätöksen täytäntöönpanoa.

Jos pääsyy epäämispäätös todetaan muutoksenhaun tuloksena perusteettomaksi, kolmannen maan kansalaisella on oikeus siihen, että pääsyy evännyt jäsenvaltio oikaisee mitätöidyn maahan- tuloleiman ja merkityt muut mitätöinnit tai lisäykset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisen lainsäädännön mukaisen korvauksen myöntämistä.

4. Rajavartioiden on huolehdittava siitä, että kolmannen maan kansalainen, jolta on evätty pääsy, ei mene asianomaisen jäsen- valtion alueelle.

5. Jäsenvaltioiden on tilastoitava sellaisten henkilöiden, joilta on evätty pääsy, määrä, epäämisen perusteet, evättyjen kansalai- suus ja rajatyypit (maa-, ilma- vai meriraja), jolla heiltä evättiin pääsy. Jäsenvaltioiden on toimitettava nämä tilastot komissiolle kerran vuodessa. Komissio julkaisee joka toinen vuosi yhteen- vedon jäsenvaltioiden toimittamista tilastoista.

6. Pääsyy epäämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt ovat liitteessä V olevassa A osassa.

III LUKU

Rajavalvonnan ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön voimavarat ja henkilöstö

14 artikla

Rajavalvonnan voimavarat ja henkilöstö

Jäsenvaltioiden on osoitettava riittävästi asianmukaista henkilö- kuntaa ja voimavaroja 6–13 artiklan mukaiseen rajavalvontaan ulkorajoilla, jotta ne voivat varmistaa ulkorajojensa valvonnan tehokkuuden ja yhtenäisen korkean tason.

15 artikla

Valvonnan toteuttaminen

1. Tämän asetuksen 6–13 artiklan mukaisen rajavalvonnan toteuttavat rajavartijat tämän asetuksen säännösten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Tämä asetus ei vaikuta niihin valtuuksiin, jotka rajavartijoilla raja- valvontaa suorittaessaan on ryhtyä rikosoikeudellisiin toimiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan.

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että rajavartijat ovat alaan erikoistuneita ja asianmukaisen koulutuksen saaneita ammattilai- sia. Jäsenvaltioiden on kannustettava rajavartijoita opiskelemaan vieraita kieliä ja erityisesti niitä, joita he tarvitsevat tehtäviensä hoitamiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 34 artiklan mukaisesti luettelo kansallisista viranomaisista, jotka niiden kan- sallisen lainsäädännön mukaan vastaavat rajavalvonnasta.

3. Rajojen tehokkaan valvonnan varmistamiseksi kunkin jäsenvaltion on huolehdittava siitä, että sen rajavalvonnasta vas- taavat kansalliset viranomaiset tekevät kiinteästi ja jatkuvasti yhteistyötä.

16 artikla

Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan ja tehtävä keskenään kiinteästi ja jatkuvasti yhteistyötä rajavalvonnan tehokkaan täy- täntöönpanon varmistamiseksi tämän asetuksen 6–15 artiklan mukaisesti. Niiden on huolehdittava kaikkien asiaankuuluvien tie- tojen vaihdosta.

2. Jäsenvaltioiden välistä operatiivista yhteistyötä ulkorajojen valvonnan alalla koordinoi asetuksella (EY) N:o 2007/2004 perus- tettu jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huoleh- tiva virasto (jäljempänä "virasto").

3. Viraston toimivaltuuksia rajoittamatta jäsenvaltiot voivat jatkaa operatiivista yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden ja/tai kol- mansien maiden kanssa ulkorajoilla, yhteyshenkilöiden vaihto mukaan luettuna, jos tällainen yhteistyö täydentää viraston toimintaa.

Jäsenvaltioiden on pidättäydyttävä kaikesta toiminnasta, joka saat- taisi haitata viraston toimintaa tai sen tavoitteiden saavuttamista.

Jäsenvaltioiden on raportoitava virastolle virastosta riippumatto- mista operatiivisista toimista, joita ne toteutettavat ulkorajoilla.

4. Jäsenvaltioiden on järjestettävä rajavalvonnan säännöstöä ja perusoikeuksia koskevaa koulutusta. Sitä varten on otettava huo- mioon viraston asettamat ja sen edelleen kehrittelemät yhteiset koulutusvaatimukset.

17 artikla

Yhteinen valvonta

1. Jäsenvaltiot, jotka eivät sovelle 20 artiklaa yhteisillä maarojoillaan, voivat kyseisen artiklan soveltamisen alkamispäivään asti valvoa yhdessä näitä yhteisiä rajojaan, jolloin henkilö voidaan pysäyttää vain kerran maahantulo- ja maastalähtötarkastuksen suorittamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6–13 artiklan säännöksistä johtuvaa kunkin jäsenvaltion yksittäistä vastuuta.

Jäsenvaltiot voivat tätä varten sopia keskenään kahdenvälisistä järjestelyistä.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 1 kohdan mukaisesti sopimistaan järjestelyistä.

IV LUKU

Erityissäännöt rajatarkastuksia varten

18 artikla

Erityissäännöt erityyppisiä rajoja ja jäsenvaltioiden ulkorajojen ylityksessä käytettäviä eri kulkuneuvoja varten

Liitteessä VI olevia erityissääntöjä sovelletaan erityyppisillä rajoilla suoritettavissa tarkastuksissa ja tarkastettaessa erilaisia rajan ylityksessä käytettäviä kulkuneuvoja.

Näissä erityissäännöissä voi olla poikkeuksia 5 ja 7–13 artiklasta.

19 artikla

Erityissäännöt tietyille henkilöryhmille suoritettavista tarkastuksista

1. Liitteessä VII olevia erityissääntöjä sovelletaan tarkastuksissa, jotka suoritetaan seuraaville henkilöryhmille:

- a) valtionpäämiehet ja heidän valtuuskuntiensa jäsenet;
- b) ilma-alusten ohjaajat ja muut miehistön jäsenet;
- c) merimiehet;
- d) diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijat sekä kansainvälisten järjestöjen jäsenet;
- e) rajatyöntekijät;
- f) alaikäiset.

Näissä erityissäännöissä voi olla poikkeuksia 5 ja 7–13 artiklasta.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 34 artiklan mukaisesti mallit henkilökorteista, joita niiden ulkoasiainministeriöt myöntävät diplomaatti- ja konsuliedustustojen akkreditoituille jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen.

III OSASTO

SISÄRAJAT

I LUKU

Rajavalvonnan poistaminen sisärajoilta

20 artikla

Sisärajojen ylittäminen

Sisärajat voidaan ylittää kaikkialta ilman, että henkilöihin heidän kansalaisuudestaan riippumatta kohdistettaisiin rajatarkastuksia.

21 artikla

Alueen sisällä tehtävät tarkastukset

Rajavalvonnan poistaminen sisärajoilta ei vaikuta

- a) jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kansallisen lainsäädännön nojalla käyttämiin poliisivaltuuksiin, kunhan valtuuksien käyttämisellä ei ole vastaavaa vaikutusta kuin rajatarkastuksilla; tätä sovelletaan myös raja-alueilla. Poliisivaltuuksien käyttämistä ei voida rinnastaa rajatarkastusten suorittamiseen siten kuin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetaan, jos
 - i) poliisitoimenpiteen tarkoituksena ei ole rajavalvonta,
 - ii) poliisitoimenpiteet perustuvat poliisin yleisiin tietoihin ja kokemuksiin, jotka koskevat yleiseen turvallisuuteen kohdistuvia uhkia, ja niiden erityisenä tarkoituksena on torjua rajat ylittävää rikollisuutta,
 - iii) poliisitoimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan henkilöihin ulkorajoilla järjestelmällisesti kohdistuvista rajatarkastuksista selkeästi poikkeavalla tavalla,
 - iv) poliisitoimenpiteet toteutetaan satunnaistarkastuksina;
- b) kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisten viranomaisten, satama- tai lentoasemavirkailijoiden tai liikenteenharjoittajien satamissa ja lentoasemilla suorittamiin henkilöiden turvatarkastuksiin edellyttäen, että samantyyppisiä tarkastuksia tehdään myös henkilöille, jotka matkustavat jäsenvaltion sisällä;
- c) jäsenvaltion mahdollisuuden säätää omassa lainsäädännössään velvollisuudesta pitää hallussa tai mukana asiakirjoja;

d) kolmansien maiden kansalaisten velvollisuuteen ilmoittaa läsnäolostaan jäsenvaltion alueella Schengenin yleissopimuksen 22 artiklan määräysten mukaisesti.

22 artikla

Liikenne-esteiden poistaminen teiden rajanylityspaikoilta sisärajoilla

Jäsenvaltioiden on poistettava kaikki liikenteen sujuvuutta haittaavat esteet teiden rajanylityspaikoilta sisärajoilla, erityisesti nopeusrajoitukset, jotka eivät perustu yksinomaan liikenneturvallisuutta koskeviin näkökohtiin.

Jäsenvaltioilla on samanaikaisesti oltava valmiudet tarkastusten suorittamiseen siltä varalta, että sisärajavaltvontaa palautetaan.

II LUKU

Rajavalvonnan väliaikainen palauttaminen sisärajoille

23 artikla

Rajavalvonnan väliaikainen palauttaminen sisärajoille

1. Jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu vakava vaara, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti palauttaa rajavalvonnan sisärajoilleen rajoitetuksi enintään 30 vuorokauden ajaksi tai, jos vakava vaara kestää pidempään kuin 30 vuorokautta, sen arvioidun keston ajaksi 24 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti tai kiireellisessä tapauksessa 25 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti. Sisärajoille väliaikaisesti palautetun rajavalvonnan laajuus ja kesto eivät saa ylittää sitä, mikä on vaaran vakavuuden vuoksi ehdottoman välttämätöntä.

2. Jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava vaara jatkuu pidempään kuin 1 kohdassa säädetyn ajan, jäsenvaltio voi jatkaa rajavalvontaa 26 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti enintään 30 vuorokautta kerrallaan samojen 1 kohdassa tarkoitettujen syiden perusteella ja ottaen huomioon mahdolliset uudet tekijät.

24 artikla

Menettely ennakoitavissa tapauksissa

1. Jos jäsenvaltio aikoo palauttaa rajavalvonnan sisärajoille 23 artiklan 1 kohdan nojalla, sen on ilmoitettava tästä mahdollisimman pian muille jäsenvaltioille ja komissiolle sekä annettava seuraavat tiedot heti, kun ne ovat saatavilla:

a) suunnitellun palauttamisen perustelut ilmoittaen tapahtumat, jotka muodostavat vakavan vaaran yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle;

b) suunnitellun palauttamisen laajuus täsmentäen, minne rajavalvonta on tarkoitus palauttaa;

c) vahvistettujen rajanylityspaikkojen nimet;

d) suunnitellun palauttamisen päivämäärä ja kesto;

e) tarvittaessa toimenpiteet, jotka muiden jäsenvaltioiden on määrä toteuttaa.

2. Asianomaisen jäsenvaltion tehtyä ilmoituksen komissio voi antaa asiasta lausunnon 3 kohdassa edellytetyjä neuvotteluja varten, tämän kuitenkaan rajoittamatta perustamissopimuksen 64 artiklan 1 kohdan soveltamista.

3. Tiedoista, joita 1 kohdassa tarkoitetaan, ja lausunnosta, jonka komissio voi antaa 2 kohdan mukaisesti, on neuvoteltava rajavalvonnan palauttamista suunnittelevan jäsenvaltion, muiden jäsenvaltioiden ja komission kesken, jotta tarvittaessa voidaan järjestää jäsenvaltioiden keskinäistä yhteistyötä ja arvioida toimenpiteiden oikeasuhteisuutta rajavalvonnan palauttamiseen johtaneisiin tapahtumiin ja yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuviin uhkiin nähden.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen on käytävä vähintään viisitoista vuorokautta ennen kuin rajavalvonta on tarkoitus palauttaa.

25 artikla

Menettely kiireellisiä toimia edellyttävissä tapauksissa

1. Jos jäsenvaltion yleinen järjestys tai sisäinen turvallisuus vaatii toteuttamaan kiireellisiä toimia, asianomainen jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti palauttaa rajavalvonnan sisärajoille välittömästi.

2. Jäsenvaltion, joka palauttaa rajavalvonnan sisärajoille, on ilmoitettava asiasta viipymättä muille jäsenvaltioille ja komissiolle ja annettava 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen ja mainittavien syyten perusteella on tarpeen soveltaa tätä menettelyä.

26 artikla

Menettely rajavalvonnan jatkamiseksi sisärajoilla

1. Jäsenvaltiot voivat jatkaa rajavalvontaa sisärajoilla 23 artiklan 2 kohdan säännösten nojalla vasta sen jälkeen, kun asiasta on ilmoitettu muille jäsenvaltioille sekä komissiolle.

2. Rajavalvonnan jatkamista suunnittelevan jäsenvaltion on toimitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle kaikki asiaankuuluvat tiedot syistä, joiden vuoksi rajavalvontaa on tarpeen jatkaa sisärajoilla. Sovelletaan 24 artiklan 2 kohdan säännöksiä.

27 artikla

Euroopan parlamentille ilmoittaminen

Asianomaisen jäsenvaltion tai tapauksen mukaan neuvoston on ilmoitettava Euroopan parlamentille mahdollisimman pian 24, 25 ja 26 artiklan nojalla toteutetuista toimenpiteistä. Siitä alkaen, kun rajavalvontaa jatketaan 26 artiklan mukaisesti kolmatta peräkkäistä kertaa, asianomaisen jäsenvaltion on pyynnöstä annettava selvitys Euroopan parlamentille rajavalvonnan tarpeellisuudesta sisärajoilla.

28 artikla

Sovellettavat säännökset palautettaessa rajavalvonta sisärajoille

Kun rajavalvonta palautetaan sisärajoille, sovelletaan tarvittavin muutoksin II osaston asiaankuuluvia säännöksiä.

29 artikla

Selvitys rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille

Jäsenvaltion, joka 23 artiklan nojalla on palauttanut rajavalvonnan sisärajoille, on asetettava päivämäärä, jona valvonta lopetetaan, ja annettava silloin tai pian sen jälkeen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle selvitys rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille ja käsiteltävä siinä erityisesti tarkastusten suorittamista ja rajavalvonnan palauttamisen tehokkuutta.

30 artikla

Tiedottaminen yleisölle

Päätös rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille on tehtävä avoimesti ja yleisölle on annettava asiasta kaikki tiedot, elleivät erittäin tärkeät turvallisuusasiat ole tämän esteenä.

31 artikla

Luottamuksellisuus

Muiden jäsenvaltioiden, Euroopan parlamentin ja komission on pidettävä asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä rajavalvonnan palauttamisen ja jatkamisen ja 29 artiklan mukaisesti laadittavan selvityksen yhteydessä toimitetut tiedot luottamuksellisina.

IV OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

32 artikla

Liitteiden muuttaminen

Liitteiden III, IV ja VIII muuttaminen on tehtävä 33 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

33 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea, jäljempänä "komitea".

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä, ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset ja edellyttäen, että tämän menettelyn mukaisesti toteutetut täytäntöönpanotoimenpiteet eivät muuta tämän asetuksen keskeisiä säännöksiä.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuksi määrääjäksi vahvistetaan kolme kuukautta.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

4. Tämän asetuksen niiden säännösten soveltaminen, jotka koskevat teknisten sääntöjen ja päätösten hyväksymistä 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti, keskeytetään neljä vuotta tämän asetuksen voimaantulon jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jo toteutettujen täytäntöönpanotoimenpiteiden soveltamista. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat komission ehdotuksesta uudistaa kyseiset säännökset perustamis-sopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen, ja tätä varten ne tarkastelevat säännöksiä uudelleen ennen neljän vuoden määräajan päättymistä.

34 artikla

Ilmoitukset

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle
 - a) luettelo oleskeluluvista;
 - b) luettelo rajanylityspaikoistaan;
 - c) ulkorajojensa ylittämiseen vaadittavien varojen viitemäärät, jotka kansalliset viranomaiset vahvistavat vuosittain;
 - d) luettelo rajavalvonnasta vastaavista kansallisista viranomaisista;
 - e) ulkoasiainministeriön myöntämien henkilökorttien mallit.

2. Komissio hoitaa 1 kohdan mukaisesti toimitetut tiedot jäsenvaltioiden ja yleisön saataville julkaisemalla ne Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa ja muilla tarkoituksenmukaisilla tavoilla.

35 artikla

Paikallinen rajaliikenne

Tämä asetus ei vaikuta paikallista rajaliikennettä koskevien yhteisön sääntöjen eikä paikallista rajaliikennettä koskevien kahdenvälisen sopimusten soveltamiseen.

36 artikla

Ceuta ja Melilla

Tämän asetuksen säännökset eivät vaikuta Ceutan ja Melillan kaupunkeihin sovellettaviin erityisiin sääntöihin, jotka määrittellään Ceutan ja Melillan kaupunkeja koskevassa Espanjan kuningaskunnan julistuksessa⁽¹⁾, joka on liitetty Espanjan kuningaskunnan liittymistä 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen koskevan sopimuksen päätösasiakirjaan.

⁽¹⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 73.

37 artikla

Jäsenvaltioiden ilmoittamat tiedot

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään 26 päivänä lokakuuta 2006 21 artiklan c ja d alakohtaan liittyvät kansalliset säännöksensä, 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut seuraamukset ja 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovitut kahdenväliset järjestelyt. Niiden on ilmoitettava näihin säännöksiin tehdyistä muutoksista viiden työpäivän kuluessa.

Jäsenvaltioiden ilmoittamat tiedot julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa*.

38 artikla

Kertomus III osaston soveltamisesta

Komissio esittää viimeistään 13 päivänä lokakuuta 2009 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen III osaston soveltamisesta.

Komissio kiinnittää erityistä huomiota vaikeuksiin, joita rajavalvonnan palauttaminen sisärajoille aiheuttaa. Se esittää tarvittaessa ehdotuksia tällaisten vaikeuksien selvittämiseksi.

39 artikla

Kumoamiset

1. Kumotaan Schengenin sopimuksen soveltamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn yleissopimuksen 2–8 artiklan määräykset 13 päivästä lokakuuta 2006 alkaen.

2. Kumotaan 1 kohdassa tarkoitetusta päivämäärästä lukien:

a) Yhteinen käsikirja ja sen liitteet;

b) Schengenin toimeenpanevan komitean 26 päivänä huhtikuuta 1994 tehty päätös (SCH/Com-ex (94) 1, rev 2), 22 päivänä joulukuuta 1994 tehty päätös (SCH/Com-ex (94) 17, rev 4) ja 20 päivänä joulukuuta 1995 tehty päätös (SCH/Com-ex (95) 20, rev 2);

c) Yhteisen konsuliohjeiston liite 7;

d) täytäntöönpanovallan pidättämisestä neuvostolle rajatarkastusten ja -valvonnan toteuttamista koskevien tiettyjen yksityiskohtaisten määräysten ja käytännön menettelytapojen osalta 24 päivänä huhtikuuta 2001 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 790/2001 (1);

e) ulkoisilla rajanylityspaikoilla käytettävissä opasteissa käytävien vähimmäismerkintöjen määrittämisestä 29 päivänä huhtikuuta 2004 tehty neuvoston päätös 2004/581/EY (2);

f) yhteisen käsikirjan muuttamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 tehty neuvoston päätös 2004/574/EY (3);

g) jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudesta leimata järjestelmällisesti kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat heidän ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat sekä tämän vuoksi tapahtuvasta Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen määräysten ja yhteisen käsikirjan muuttamisesta 13 päivänä joulukuuta 2004 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2133/2004 (4).

3. Viittauksia poistettuihin artikloihin ja kumottuihin oikeudellisiin välineisiin pidetään viittauksina tähän asetukseen.

40 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 13 päivänä lokakuuta 2006. Asetuksen 34 artikla tulee kuitenkin voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona asetus julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 15 päivänä maaliskuuta 2006.

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
J. BORRELL FONTELLES

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
H. WINKLER

(1) EYVL L 116, 26.4.2001, s. 5, asetus sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2004/927/EY (EUVL L 396, 31.12.2004, s. 45).

(2) EUVL L 261, 6.8.2004, s. 119.

(3) EUVL L 261, 6.8.2004, s. 36.

(4) EUVL L 369, 16.12.2004, s. 5.

LIITE I

Asiakirjat maahantuloedellytysten täyttymisen toteamiseksi

Asetuksen 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjatodisteisiin voivat kuulua seuraavat:

- a) Työmatkat:
- i) yrityksen tai viranomaisen esittämä kutsu osallistua kauppaa, teollisuutta tai palveluja koskeviin kokouksiin, konferensseihin tai tilaisuuksiin;
 - ii) muut asiakirjat, joista ilmenevät kauppaan tai palveluihin liittyvät liikesuhteet;
 - iii) messuun ja kongressiin osallistuttaessa sen sisäänpääsyliput.
- b) Opiskelu- tai koulutustarkoituksessa tehtävät matkat:
- i) todistus kirjoittautumisesta oppilaitokseen perus- tai jatkokoulutuksen teoreettiseen tai käytännön opetukseen osallistumiseksi;
 - ii) opiskelijakortit tai todistukset kursseille osallistumisesta.
- c) Matkailu- tai yksityistarkoituksessa tehtävät matkat:
- i) majoitusta koskevat asiakirjat:
 - yksityishenkilön luokse majoituttaessa tämän esittämä kutsu,
 - majoituslaitoksen antama vahvistus tai muu asianmukainen asiakirja suunnitellusta majoituksesta;
 - ii) matkareittiä koskevat asiakirjat:
 - valmismatkavarauksen vahvistus tai muu asianmukainen asiakirja matkasuunnitelmista;
 - iii) paluuta koskevat asiakirjat:
 - paluulippu tai edestakainen lippu.
- d) Poliittisia, tieteellisiä, uskonnollisia, kulttuuri- tai urheilutilaisuuksia koskevassa tai muussa tarkoituksessa tehtävät matkat:
- kutsut, sisäänpääsyliput, osallistumisilmoitukset tai ohjelmat, joissa mainitaan mahdollisuuksien mukaan vastaanottavan organisaation nimi ja oleskelun kesto, tai muut asianmukaiset asiakirjat, joista käy ilmi matkan tarkoitus.
-

LIITE II

Tietojen rekisteröinti

Kaikilla rajanylityspaikoilla on rekisteröitävä manuaalisesti tai sähköisesti kaikki tehtävien hoitoon liittyvät ja muut erityisen tärkeät tiedot. Rekisteröitäviä tietoja ovat erityisesti

- a) rajatarkastuksista paikallisesti vastaavan rajavartijan ja kuhunkin ryhmään kuuluvien muiden virkamiesten nimet;
 - b) 8 artiklan mukaisesti toteutetut henkilötarkastusten lievennykset;
 - c) rajalla myönnetyt passin korvaavat asiakirjat ja viisumit;
 - d) kiinniotetut henkilöt ja valitukset (rikokset ja hallinnolliset rikkomukset);
 - e) henkilöt, joilta on evätty pääsy 13 artiklan mukaisesti (epäämisen perusteet ja evättyjen kansalaisuus);
 - f) maahantulo- ja maastalähtöleimasimien turvakoodit, tiettyinä ajankohtana tai tietyssä vuorossa tiettyä leimasinta käyttävien rajavartijoiden henkilöllisyys sekä tiedot kadonneista ja varastetuista leimasimista;
 - g) tarkastettujen henkilöiden esittämät valitukset;
 - h) muut erityisen merkitykselliset poliisi- tai lainkäyttötoimet;
 - i) erityiset tapahtumat.
-

LIIITE III

Rajanylityspaikkojen kulkuväylien opasteiden mallit

A OSA

(1)

(1) Tunnuskuvaa ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

B OSA

KAIKKI

PASSIT

C OSA

⁽¹⁾⁽¹⁾⁽¹⁾

⁽¹⁾ Tunnuskuvaa ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

**KAIKKI
PASSIT**

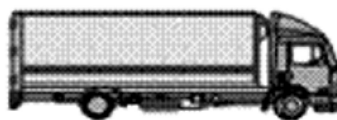
HENKILÖAUTOT

**KAIKKI
PASSIT**

LINJA-AUTOT

**KAIKKI
PASSIT**

KUORMA-AUTOT

LIITE IV

Leimaaminen

1. Kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat on leimattava järjestelmällisesti maahantulon ja maastalähdön yhteydessä 10 artiklan mukaisesti. Leimojen ominaisuuksista säädetään Schengenin toimeenpanevan komitean päätöksessä SCH/Com-ex (94) 16 rev ja asiakirjassa SCH/Gem-Handb (93) 15 (luottamuksellinen).
2. Leimojen turvakoodit on muutettava säännöllisin väliajoin vähintään kerran kuukaudessa.
3. Kun maahan saapuu tai maasta poistuu kolmannen maan kansalaisia, joilta vaaditaan viisumi, leima merkitään mahdollisuuksien mukaan siten, että se peittää viisumin reunan haittaamatta viisumin tai viisumitarran turvatekijöiden luettavuutta. Jos leimoja on merkittävä useita (esimerkiksi toistuvaisviisumiin), ne merkitään viisumin sisältävän sivun viereiselle sivulle.

Jos kyseistä sivua ei voida käyttää, leima merkitään seuraavalle sivulle. Koneellisesti luettavaa vyöhykettä ei saa leimata.

4. Jäsenvaltioiden on nimettävä kansalliset yhteyspisteet, jotka vastaavat rajanylityspaikoilla käytettävien maahantulo- ja maastalähtöleimojen turvakoodeja koskevien tietojen vaihdosta, ja ilmoitettava niistä muille jäsenvaltioille, neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle. Yhteyspisteillä on oltava viiveetön pääsy asianomaisen jäsenvaltion ulkorajalla käytettäviä yhteisiä maahantulo- ja maastalähtöleimoja koskeviin tietoihin, kuten:
 - a) mitä leimaa milläkin rajanylityspaikalla käytetään;
 - b) sen rajavartijan henkilöllisyys, joka käyttää tiettyä leimasinta tiettyä ajankohtana;
 - c) kunkin leiman turvakoodi tiettyä ajankohtana.

Yhteisiä maahantulo- ja maastalähtöleimoja koskevat tiedustelut on esitettävä edellä mainittujen kansallisten yhteyspisteiden kautta.

Kansallisten yhteyspisteiden on myös toimitettava välittömästi muille yhteyspisteille, neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle tiedot yhteyspisteissä tapahtuneista muutoksista sekä kadonneista tai varastetuista leimasimista.

LIITE V

A OSA

Menettelyt rajalta käännyttämiseksi

1. Jos maahanpääsy evätään, toimivaltaisen rajavartijan on
 - a) täytettävä B osassa esitetty vakiolomake pääsyn epäämistä varten. Asianomaisen kolmannen maan kansalaisen on allekirjoitettava lomake, minkä jälkeen hänelle on annettava siitä yksi kappale. Jos kolmannen maan kansalainen kieltäytyy allekirjoittamasta, rajavartijan on merkittävä se lomakkeen "Huomautukset"-osaan;
 - b) merkittävä passiin maahantuloleima, mitätöitävä se vetämällä yli risti pysyvällä mustalla musteella ja merkittävä sen viereen oikealle puolelle niin ikään pysyvällä musteella pääsyn epäämisen perustetta vastaava kirjaintunnus tai -tunnukset, jotka luetellaan edellä mainitussa pääsyn epäämistä koskevassa vakiolomakkeessa;
 - c) mitätöitävä viisumi 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa merkitsemällä siihen leima "MITÄTÖN". Tällaisessa tapauksessa viisumitarran optisesti vaihtuva tekijä, turvatekijänä käytetty latentti kuva ja sana "viisumi" on tuhottava vetämällä sen yli risti, jotta myöhempi väärinkäyttö estetään. Rajavartijan on välittömästi ilmoitettava asiasta maansa keskusviranomaisille;
 - d) merkittävä jokainen pääsyn epäämistapaus rekisteriin tai luetteloon mainiten asianomaisen kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyys ja kansalaisuus, kolmannen maan kansalaisen rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan viitetiedot ja epäämisen syy ja päivämäärä.
2. Viisumi on mitätöitävä seuraavissa tapauksissa:
 - a) viisumin haltijasta on maahantulokieltoa koskeva ilmoitus SIS:ssä, paitsi jos hänellä on jonkin jäsenvaltion myöntämä viisumi tai paluuviiisumi ja jos hän pyrkii maahan kauttakulkutarkoituksessa matkustaakseen asiakirjan myöntäneen jäsenvaltion alueelle;
 - b) on vakavia perusteita olettaa, että viisumi on saatu vilpillisesti.

Kolmannen maan kansalaisen kykenemättömyys esittää rajalla yksi tai useampi 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu asiakirja ei saa kuitenkaan ilman muuta johtaa viisumin mitätöimistä koskevaan päätökseen.
3. Jos liikenteenharjoittaja on tuonut rajalle kolmannen maan kansalaisen, jolta on evätty pääsy, tarkastuksista vastaavan paikallisen rajavartijan on
 - a) määrättävä liikenteenharjoittaja kuljettamaan kolmannen maan kansalainen välittömästi joko takaisin siihen kolmanteen maahan, josta hänet on tuotu, siihen kolmanteen maahan, joka on myöntänyt rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan, tai mihin tahansa kolmanteen maahan, jonne hänen pääsytään on taattu, tai löytämään keinon kuljettaa hänet pois Schengenin yleissopimuksen 26 artiklan ja 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 26 artiklan määräysten täydentämiseksi 28 päivänä kesäkuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen 2001/51/EY⁽¹⁾ mukaisesti;
 - b) ryhdyttävä poiskuljetusta odotettaessa kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen tarvittaviin toimiin sen estämiseksi, etteivät kolmansien maiden kansalaiset, joilta on pääsy evätty, pääse laittomasti maahan.
4. Jos on perusteet sekä evätä pääsy kolmannen maan kansalaiselta että pidättää hänet, rajavartijan on otettava yhteyttä toimivaltaisiin viranomaisiin, jotta voidaan päättää, mihin toimiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti olisi ryhdyttävä.

(¹) EYVL L 187, 10.7.2001, s. 45.

B OSA

Vakiolomake rajalla pääsyn epäämistä varten

Valtio Valtion Tunnuskuva (Viranomainen) _____		(1)
PÄÄSYN EPÄÄMINEN RAJALLA		
Päiväys _____ kellonaika _____ rajanylityspaikka _____		
Allekirjoittaneen viranomaisen _____ luona on: Sukunimi _____ etunimi _____		
syntymäaika _____ syntymäpaikka _____ sukupuoli _____		
kansalaisuus _____ asuinpaikka _____		
Henkilöasiakirja _____ numero _____		
myöntämispaikka _____ myöntämispäivä _____		
Viisumin nro _____ laji _____ myöntänyt viranomainen _____		
voimassa _____ lähtien _____ saakka		
voimassaoloaika (päivinä) _____ myöntämisperuste: _____		
Asianomaisen henkilön lähtöpaikka _____ saapumistapa _____ (ilmoitetaan käytetty liikenneväline, esim. lennon numero). Asianomaiselle on ilmoitettu, että häneltä evätään pääsy <i>(viittaukset voimassa oleviin kansallisiin säännöksiin)</i> mukaisesti seuraavista syistä:		
☐ (A) Hänellä ei ole voimassa olevaa matkustusasiakirjaa tai matkustusasiakirjoja		
☐ (B) Hänellä on väärä, väärennetty tai muunnettu matkustusasiakirja		
☐ (C) Hänellä ei ole voimassa olevaa viisumia eikä oleskelulupaa		
☐ (D) Hänellä on väärä, väärennetty tai muunnettu viisumi tai oleskelulupa		
☐ (E) Hänellä ei ole asiakirjoja oleskelun tarkoituksen ja olosuhteiden osoittamiseksi. Seuraavia asiakirjoja ei kyetty esittämään: _____		
☐ (F) Henkilö on jo oleskellut kolme kuukautta Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella kuuden kuukauden jakson aikana		
☐ (G) Hänellä ei ole riittäviä varoja oleskelun kestoon ja olosuhteisiin nähden eikä koti- tai kauttakulkuvaltion paluuta varten		
☐ (H) Henkilö on määrätty maahantulokieltoon ☐ SIS:ssä ☐ kansallisessa rekisterissä		
☐ (I) Henkilön katsotaan vaarantavan yhden tai useamman Euroopan unionin jäsenvaltion yleisen järjestyksen, sisäisen turvallisuuden, kansanterveyden tai kansainväliset suhteet <i>(kunkin valtion on ilmoitettava viittaukset tällaista pääsyn epäämistä koskeviin kansallisiin säännöksiin)</i> .		
Huomautukset		
Asianomainen henkilö voi hakea muutosta pääsyn epäämispäätökseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Henkilölle annetaan tämän asiakirjan jäljennös <i>(kunkin valtion on ilmoitettava viittaukset muutoksenhakuoikeutta koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön ja menettelyyn)</i> .		
Asianomainen henkilö	Tarkastuksesta vastaava viranomainen	

(1) Tunnuskuva ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

LIITE VI

Erityissäännöt erityyppisille rajoille ja jäsenvaltioiden ulkorajojen ylityksessä käytettäville eri kulkuneuvoille**1. Maarajat****1.1 Tieliikenteen tarkastukset**

1.1.1 Liikkumista rajanylityspaikoilla on säädeltävä asianmukaisella tavalla varmistuen samanaikaisesti sekä tehokkaat henkilötarkastukset että tieliikenteen turvallisuus ja sujuvuus. Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa tehdä kahdenvälisiä sopimuksia liikenteen ohjaamiseksi ja pysäyttämiseksi. Niiden on 37 artiklan mukaisesti ilmoitettava sopimuksista komissiolle.

1.1.2 Jäsenvaltiot voivat ottaa maarajojen ylityspaikoilla käyttöön tai käyttää erillisiä kulkuväyliä 9 artiklan mukaisesti, jos ne pitävät sitä tarkoituksenmukaisena ja olosuhteet sen sallivat.

Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat milloin tahansa keskeyttää erillisten kulkuväylien käytön poikkeuksellisissa olosuhteissa ja kun liikenne ja infrastruktuuri sitä edellyttävät.

Jäsenvaltiot voivat tehdä naapurimaiden kanssa yhteistyötä erillisten kulkuväylien käyttöönottamiseksi ulkorajojen ylityspaikoilla.

1.1.3 Ajoneuvoissa matkustavat henkilöt voivat yleensä jäädä ajoneuvoon tarkastuksen ajaksi. Jos kuitenkin olosuhteet sitä edellyttävät, henkilöitä voidaan pyytää nousemaan ajoneuvoistaan. Jos paikalliset olosuhteet sallivat, perusteelliset tarkastukset on tehtävä tätä tarkoitusta varten varatuilla paikoilla. Henkilökunnan turvallisuuden vuoksi tarkastuksessa on oltava mahdollisuuksien mukaan mukana kaksi rajavartijaa.

1.2 Rautatieliikenteen tarkastukset

1.2.1 Tarkastuksia on suoritettava ulkorajat ylittävissä junissa sekä junamatkustajille että rautatiehenkilökunnalle, tavara-junat ja tyhjät junat mukaan luettuina. Tarkastukset on suoritettava jommallakummalla seuraavista kahdesta tavasta:

- ensimmäisen määrä- tai lähtöaseman laiturilla jäsenvaltion alueella,
- junassa matkan aikana.

Jäsenvaltiot voivat tehdä kahdenvälisiä sopimuksia siitä, miten nämä tarkastukset tehdään. Niiden on 37 artiklan mukaisesti ilmoitettava sopimuksista komissiolle.

1.2.2 Edellä olevasta 1.2.1 kohdasta poiketen ja suurnopeusmatkustajajunien liikennöinnin helpottamiseksi kolmansista maista tulevien junien reitin varrella olevat jäsenvaltiot voivat myös yhteisellä sopimuksella asianomaisten kolmansien maiden kanssa päättää, että kolmansista maista saapuvissa junissa olevat henkilöt tarkastetaan jollakin seuraavista tavoista:

- kolmannen maan asemilla, joilla henkilöt nousevat junaan,
- asemilla, joilla henkilöt poistuvat junasta jäsenvaltioiden alueella,
- junassa matkan aikana asemien välillä jäsenvaltioiden alueella edellyttäen, että henkilöt eivät poistu junasta edeltävällä asemalla tai edeltävillä asemilla.

1.2.3 Jos rautatieyrittäjä voi ottaa kolmannelle maasta lähteneisiin ja useita kertoja jäsenvaltioiden alueella pysähtyviin suurnopeusjuniin matkustajia vain jäsenvaltioiden alueella jäljellä olevaa matkaosuutta varten, näille matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus joko junassa tai määräasemalla, paitsi jos tarkastukset on suoritettu 1.2.1 kohdan tai 1.2.2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti.

Henkilöille, jotka aikovat matkustaa junalla ainoastaan jäljellä olevan matkaosuuden jäsenvaltioiden alueella, on ennen junan lähtöä ilmoitettava selvästi, että heille tehdään maahantulotarkastus matkan aikana tai määräasemalla.

- 1.2.4 Vastakkaiseen suuntaan matkustettaessa junassa oleville henkilöille tehdään maastalähtötarkastus vastaavalla tavalla.
- 1.2.5 Rajavartija voi määrätä vaunujen ontot tilat tarkastettaviksi tarvittaessa junanvalvojan avustuksella sen varmistamiseksi, ettei niihin ole kätkeytyä henkilöitä tai tavaroita, joita rajatarkastus koskee.
- 1.2.6 Jos on syytä olettaa, että junaan on kätkeytynyt henkilöitä, joiden on ilmoitettu tai joiden epäillään tehneen rikoksen, tai kolmannen maan kansalaisia, jotka pyrkivät maahan laittomasti, ja jos rajavartija ei kansallisten määräysten mukaisesti voi toimia asiassa, hänen on ilmoitettava asiasta niille jäsenvaltioille, joiden aluetta kohden tai joiden alueen kautta juna kulkee.

2. Lentoasemat

2.1 *Tarkastusmenettelyt kansainvälisillä lentoasemilla*

2.1.1 Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että lentoasematoiminnan harjoittaja toteuttaa tarvittavat toimet, joilla sisäisten lentojen matkustajavirrat erotellaan fyysisesti muiden lentojen matkustajavirroista. Kaikilla kansainvälisillä lentoasemilla on toteutettava tätä varten tarvittavat lisäjärjestelyt.

2.1.2 Rajatarkastusten suorittamispaikka määräytyy seuraavan menettelyn mukaisesti:

- a) Kolmannesta maasta lähteneen lennon matkustajille, jotka siirtyvät sisäiselle lennolle, maahantulotarkastus tehdään lentoasemalla, jonne kolmannesta maasta lähtenyt lento saapuu. Sisäisen lennon matkustajille, jotka siirtyvät kolmanteen maahan suuntautuvalle lennolle (vaihtomatrustajat), maastalähtötarkastus tehdään lentoasemalla, jolta jälkimmäinen lento lähtee.
- b) Kolmannesta maasta lähteneet tai sinne matkalla olevat lennot, joilla ei ole vaihtomatrustajia, ja lennot, joihin kuuluu useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden lentokentillä mutta ei koneenvaihtoa:
- i) kolmannesta maasta lähteneiden tai sinne matkalla olevien lentojen matkustajille, joilla ei ole ollut eikä enää ole koneenvaihtoa jäsenvaltioiden alueella, maahantulotarkastus tehdään saapumislentoasemalla ja maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla;
- ii) kolmannesta maasta lähteneillä tai sinne matkalla olevilla lennoilla, joilla on useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden alueella mutta ei koneenvaihtoa (kauttakulkevat matkustajat), ja edellyttäen, että koneeseen ei oteta matkustajia jäsenvaltioiden alueella sijaitsevalla matkaosuudella, matkustajien maahantulotarkastus tehdään saapumislentoasemalla ja maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla;
- iii) jos lentoyhtiö saa ottaa sellaisille kolmannesta maasta lähteneille lennoille, joihin kuuluu useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden alueella, matkustajia vain jäsenvaltioiden alueella jäljellä olevalle matkaosuudelle, näille matkustajille tehdään maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla ja maahantulotarkastus saapumislentoasemalla.

Ne matkustajat, jotka ovat koneessa jo ennen välilaskuja eivätkä ole nousseet koneeseen jäsenvaltioiden alueella, tarkastetaan b alakohdan ii alakohdan mukaisesti. Tällaisiin lentoihin sovelletaan päinvastaista menettelyä silloin, kun määränpäänä on kolmas maa.

2.1.3 Rajatarkastuksia ei yleensä suoriteta lentokoneessa eikä portilla, ellei se ole perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella. Sen varmistamiseksi, että matkustajat tarkastetaan rajanylityspaikkoina toimivilla lentoasemilla 6–13 artiklan säännösten mukaisesti, jäsenvaltioiden on varmistettava, että lentoaseman viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimenpiteet matkustajaliikenteen ohjaamiseksi tarkastuksia varten varattuihin tiloihin.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lentoasematoiminnan harjoittaja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta asiattomat eivät pääse kauttakulkualueen kaltaisille suljetuille alueille tai pois sieltä. Tarkastuksia ei yleensä saa suorittaa kauttakulkualueella, ellei se ole perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella. Tarkastuksia kauttakulkualueella voidaan suorittaa erityisesti henkilöille, joilta vaaditaan lentokentän kauttakulkuviisumi, sen tarkastamiseksi, että heillä on hallussaan tällainen viisumi.

- 2.1.4 Jos kolmannesta maasta saapuvalla lennolla olevan lentokoneen on ylivoimaisen esteen tai välittömän vaaran vuoksi tai viranomaisten määräyksestä laskeuduttava kentälle, joka ei ole rajanylityspaikka, lentokone voi jatkaa lentoaan vasta saatuaan siihen luvan rajavartio- ja tulliviranomaisilta. Tämä koskee myös ilman lupaa laskeutuvaa, kolmannesta maasta saapuvaa lentokonetta. Näiden lentokoneiden matkustajiin sovelletaan joka tapauksessa 6–13 artiklan säännöksiä.
- 2.2 *Tarkastusmenettelyt muilla lentopaikoilla*
- 2.2.1 On varmistettava, että henkilöt tarkastetaan 6–13 artiklan mukaisesti myös sellaisilla lentopaikoilla, jotka eivät kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti ole kansainvälisiä lentoasemia (lentopaikoilla) mutta joiden kautta kolmansiin maihin lähtevien tai niistä saapuvien lentojen reititys sallitaan.
- 2.2.2 Edellä olevasta 2.1.1 kohdasta poiketen lentopaikoilla ei tarvita lisäjärjestelyjä sisäisten ja muiden lentojen matkustajavirtojen erottelemiseksi toisistaan, tämän kuitenkin rajoittamatta yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2320/2002⁽¹⁾ säännösten soveltamista. Lisäksi liikennemäärän ollessa vähäinen rajavartijoiden ei tarvitse olla jatkuvasti paikalla, jos huolehditaan siitä, että tarvittava henkilöstö on nopeasti käytettävissä.
- 2.2.3 Jos lentopaikalla ei ole rajavartijoita jatkuvasti paikalla, kyseisen lentopaikan hoitajan on ilmoitettava rajavartijoille hyvissä ajoin etukäteen kolmansista maista saapuvista tai niihin lähtevistä lentokoneista.
- 2.3 *Menettelyt yksityislentoilla olevien henkilöiden tarkastamiseksi*
- 2.3.1 Jos kyseessä on yksityislento kolmanteen maahan tai kolmannesta maasta, lentokoneen kapteenin on toimitettava ennen lähtöä sekä määräjäsenvaltion että tarvittaessa ensimmäisen maahantulojäsenvaltion rajavartijoille yleinen ilmoitus, johon sisältyy muun muassa kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteen 2 mukainen lentosuunnitelma sekä tiedot matkustajien henkilöllisyydestä.
- 2.3.2 Jos kolmannesta maasta lähteneellä ja tiettyyn jäsenvaltioon matkalla olevalla yksityislennolla tehdään välilaskuja muiden jäsenvaltioiden alueelle, maahantulojäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava rajatarkastukset ja merkittävä maahantuloleima 2.3.1 kohdassa tarkoitettuun yleiseen ilmoitukseen.
- 2.3.3 Jos ei ole voitu varmasti todeta, että lento on lähtenyt yksinomaan jäsenvaltioiden alueelta tai että se on matkalla yksinomaan sinne ilman välilaskua kolmannen maan alueella, toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava henkilöiden tarkastus lentoasemilla ja lentokentillä 2.1 ja 2.2 kohdan säännösten mukaisesti.
- 2.3.4 Purjelentokoneita, ultrakevyitä ilma-aluksia, helikoptereita ja vain lyhyitä matkoja lentäviä pieniä lentokoneita ja ilma-laivoja koskevat maahantulo- ja maastalähtöjärjestelyt vahvistetaan kansallisessa lainsäädännössä ja tarvittaessa kahdenvälisin sopimuksin.

3. Merirajat

3.1 *Meriliikenteen yleiset tarkastusmenettelyt*

- 3.1.1 Alusten tarkastukset suoritetaan tulo- tai lähtösatamassa joko aluksessa tai tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa, joka sijaitsee aluksen välittömässä läheisyydessä. Asiaa koskevien sopimusten mukaisesti tarkastuksia voidaan kuitenkin suorittaa myös matkan aikana tai kolmannen maan alueella aluksen saapuessa satamaan tai lähtiessä satamasta.

Tarkastusten tarkoituksena on varmistaa, että sekä aluksen miehistöön kuuluvat että matkustajat täyttävät 5 artiklassa säädetyt edellytykset, tämän kuitenkin rajoittamatta 19 artiklan 1 kohdan c alakohdan soveltamista.

- 3.1.2 Aluksen päällikön tai muutoin sen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka edustaa varustamoita kaikissa laivanvarustamiseen liittyvissä toiminna (laivanselvittäjä), on laadittava luettelo kahtena kappaleena miehistöstä ja mahdollisista matkustajista. Hänen on annettava luettelo (luettelot) rajavartijoille viimeistään satamaan tultaessa. Jos luettelo tai luetteloita ei voida ylivoimaisen esteen takia lähettää rajavartijoille, sen jäljennös on toimitettava asianomaiselle rajanylityspaikalle tai toimivaltaiselle merenkulkuviranomaiselle, jonka on toimitettava se viipymättä rajavartijoille.
- 3.1.3 Jäljennös kummastakin luettelosta on palautettava rajavartijan asianmukaisesti allekirjoittamana aluksen päällikölle, jonka on pyynnöstä esitettävä se satamassaoloaikana.

⁽¹⁾ EYVL L 355, 30.12.2002, s. 1, asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 849/2004 (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 1).

- 3.1.4 Aluksen päällikön tai muutoin laivanselvittäjän on ilmoitettava viipymättä kaikista miehistön kokoonpanossa tai matkustajien lukumäärässä tapahtuneista muutoksista.

Aluksen päällikön on lisäksi ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille viipymättä ja mahdollisuuksien mukaan jo ennen aluksen saapumista satamaan, jos aluksella on salamatkustajia. Salamatkustajat ovat kuitenkin edelleen aluksen päällikön vastuulla.

- 3.1.5 Aluksen päällikön on ilmoitettava aluksen lähdöstä rajavartijoille hyvissä ajoin asianomaisessa satamassa voimassa olevien määräysten mukaisesti. Jos hän ei voi ilmoittaa näille, hänen on annettava asiasta tieto asianmukaiselle merenkulkuviranomaiselle. Toinen jäljennös aikaisemmin täytety(i)stä ja allekirjoitetu(i)sta luettelo(i)sta on palautettava rajavartijoille tai merenkulkuviranomaisille.

- 3.2 *Tiettyihin merenkulku tapoihin sovellettavat erityiset tarkastusmenettelyt*

Risteilyalukset

- 3.2.1 Risteilyaluksen päällikön tai muutoin laivanselvittäjän on toimitettava risteilyreitti ja -ohjelma toimivaltaisille rajavartijoille vähintään vuorokautta ennen lähtösatamasta lähtöä ja ennen kuhunkin jäsenvaltioiden alueella olevaan satamaan saapumista.

- 3.2.2 Jos risteilyaluksen reitillä on yksinomaan jäsenvaltioiden alueella sijaitsevia satamia, 4 ja 7 artiklasta poiketen rajatarkastuksia ei saa suorittaa, ja risteilyalus saa poiketa satamissa, jotka eivät ole rajanylityspaikkoja.

Sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella tarkastuksia voidaan kuitenkin tehdä myös näiden alusten miehistölle ja matkustajille.

- 3.2.3 Jos risteilyaluksen reitillä on sekä jäsenvaltioiden alueella sijaitsevia satamia että kolmansissa maissa sijaitsevia satamia, 7 artiklasta poiketen rajatarkastukset on suoritettava seuraavasti:

- a) Jos risteilyalus tulee kolmannessa maassa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa ensimmäistä kertaa jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus 3.2.4 kohdassa tarkoitettujen miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella.

Maihin meneville matkustajille on tehtävä 7 artiklan mukainen maahantulotarkastus, ellei sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arviointi osoita, että tarkastuksia ei tarvitse tehdä.

- b) Jos risteilyalus tulee kolmannessa maassa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa uudestaan jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus 3.2.4 kohdassa tarkoitettujen miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella, jos luettelot ovat muuttuneet sen jälkeen, kun risteilyalus poikkesi edelliseen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan.

Maihin meneville matkustajille on tehtävä 7 artiklan mukainen maahantulotarkastus, ellei sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arviointi osoita, että tarkastuksia ei tarvitse tehdä.

- c) Jos risteilyalus tulee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa jäsenvaltiossa sijaitsevaan satamaan, maihin meneville matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus 7 artiklan mukaisesti, jos se on tarpeen sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

- d) Jos risteilyalus lähtee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta kohti kolmannessa maassa sijaitsevaa satamaa, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maastalähtötarkastus miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella.

Alukseen meneville matkustajille on tehtävä maastalähtötarkastus 7 artiklan mukaisesti, jos se on tarpeen sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

- e) Jos risteilyalus lähtee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta kohti jäsenvaltiossa sijaitsevaa satamaa, maastalähtö-tarkastuksia ei saa tehdä.

Sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella tarkastuksia voidaan kuitenkin tehdä myös näiden alusten miehistölle ja matkustajille.

3.2.4 Miehistön ja matkustajien nimiluetteloissa on oltava seuraavat tiedot:

- a) etunimi ja sukunimi;
- b) syntymäaika;
- c) kansalaisuus;
- d) matkustusasiakirjan numero ja tyyppi ja tarvittaessa viisumin numero.

Risteilyaluksen päällikön tai muutoin laivanselvittäjän on toimitettava nimiluettelot toimivaltaisille rajavartijoille vähintään vuorokautta ennen kuhunkin jäsenvaltioiden alueella olevaan satamaan saapumista tai, jos matka tällaiseen satamaan kestää alle vuorokauden, välittömästi matkustajien noustua laivaan edellisessä satamassa.

Nimiluettelo on leimattava ensimmäisessä tulosatamassa jäsenvaltioiden alueella ja kaikissa tapauksissa sen jälkeen, jos luetteloa muutetaan. Nimiluettelo on otettava huomioon arvioitaessa 3.2.3 kohdassa tarkoitettuja riskejä.

Huviveneily

3.2.5 Edellä 4 ja 7 artiklasta poiketen jäsenvaltion alueella olevasta satamasta tulevissa tai sellaiseen lähtevissä huviveneissä oleville henkilöille ei saa tehdä rajatarkastuksia, ja he voivat poiketa satamaan, joka ei ole rajanylityspaikka.

Laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella ja etenkin, jos asianomaisen jäsenvaltion alue on kolmannen maan rannikon välittömässä läheisyydessä, kyseiset henkilöt ja/tai alukset on kuitenkin tarkastettava.

3.2.6 Edellä 4 artiklasta poiketen kolmannesta maasta tuleva huvivene voi poikkeuksellisesti käydä satamassa, joka ei ole rajanylityspaikka. Tällaisessa tapauksessa aluksella olevien henkilöiden on ilmoitauduttava satamaviranomaisille saadakseen luvan käydä satamassa. Satamaviranomaisten on otettava yhteyttä lähimmän rajanylityspaikkana toimivan sataman viranomaisiin ja ilmoitettava aluksen saapumisesta. Ilmoitus matkustajista on tehtävä antamalla satamaviranomaisille luettelo aluksella olevista henkilöistä. Luettelo on saatettava rajavartijoiden saataville viimeistään satamaan saavuttaessa.

Jos kolmannesta maasta tulevan huviveneen on ylivoimaisen esteen takia käytävä muussa satamassa kuin vahvistetussa rajanylityspaikassa, satamaviranomaisten on otettava yhteyttä lähimmän rajanylityspaikkana toimivan sataman viranomaisiin ja ilmoitettava aluksesta.

3.2.7 Näissä tarkastuksissa on luovutettava asiakirja, joka sisältää aluksen tekniset ominaisuudet ja aluksella olevien henkilöiden nimet. Jäljennös tästä asiakirjasta on annettava maahantulosataman ja maastalähtösataman viranomaisille. Aluksen asiakirjoissa on säilytettävä jäljennös tästä asiakirjasta niin kauan kuin alus on jonkin jäsenvaltion aluevesillä.

Rannikkokalastus

3.2.8 Edellä 4 ja 7 artiklasta poiketen, jos rannikkokalastusalus palaa päivittäin tai 36 tunnin kuluessa rekisteröintisatamaan tai johonkin jäsenvaltioiden alueella olevaan toiseen satamaan käymättä kolmannen maan alueella sijaitsevassa satamassa, sen miehistöä ei saa tarkastaa järjestelmällisesti. Tarkastusten tiheyden määrittämiseksi on kuitenkin otettava huomioon laittomaan maahanmuuttoon liittyvä riskiarvio erityisesti, jos asianomaisen jäsenvaltion alue on kolmannen maan rannikon välittömässä läheisyydessä. Henkilöiden tarkastuksia ja/tai alusten fyysisiä tarkastuksia on suoritettava näiden riskien mukaisesti.

3.2.9 Jos rannikkokalastusalus ei ole rekisteröity jäsenvaltion alueella sijaitsevassa satamassa, sen miehistö tarkastetaan merimiehiä koskevien säännösten mukaisesti.

Aluksen päällikön on ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille miehistöluettelossa tapahtuneista muutoksista ja aluksella mahdollisesti olevista matkustajista.

Lauttayhteydet

3.2.10 Jos lauttayhteydellä on satamia kolmansissa maissa, niitä käyttävät henkilöt on tarkastettava. Seuraavia sääntöjä on noudatettava:

- a) jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan otettava käyttöön erilliset kulkuväylät 9 artiklan mukaisesti;
- b) jalan liikkuvat matkustajat on tarkastettava yksittäin;
- c) ajoneuvojen matkustajat on tarkastettava ajoneuvossa;
- d) linja-autoissa matkustavia lauttamatkustajia pidetään jalan liikkuvina. Heidän on poistuttava linja-autosta tarkastusta varten;
- e) raskaiden tavara-ajoneuvojen kuljettajat ja heidän mukanaan olevat henkilöt on tarkastettava ajoneuvossa. Heidät on periaatteessa tarkastettava erillään muista matkustajista;
- f) jotta tarkastukset sujuvat nopeasti, käytössä on oltava riittävä määrä tarkastusportteja;
- g) matkustajien käyttämiin kulkuvälineisiin sekä tarvittaessa niiden lasteihin ja muihin kuljetettaviin tavaroihin on kohdistettava satunnaisetsintöjä erityisesti laittomien maahanmuuttajien havaitsemiseksi;
- h) lauttaliikenteen alusten miehistöä on kohdeltava samalla tavalla kuin kauppa-alusten miehistöä.

4. Sisävesiliikenne

- 4.1 "Ulkorajan ylittävällä sisävesiliikenteellä" tarkoitetaan kaikentyyppisten veneiden ja kelluvien alusten käyttöä elinkeinon harjoittamiseen tai huviveneilyyn joissa, kanavissa ja järvisä.
 - 4.2 Aluksen miehistöön kuuluvilla tai vastaavilla henkilöillä tarkoitetaan elinkeinon harjoittamiseen käytettävien alusten päällikköä ja aluksella työskenteleviä henkilöitä, jotka mainitaan miehistöluettelossa, ja näiden henkilöiden aluksella oleskelevia perheenjäseniä.
 - 4.3 Sisävesiliikenteen tarkastuksiin sovelletaan 3.1 ja 3.2 kohdan asiaankuuluvia säännöksiä tarvittavin muutoksin.
-

LIITE VII

Eräitä henkilöryhmiä koskevat erityisjärjestelyt**1. Valtionpäämiehet**

Edellä 5 ja 7–13 artiklasta poiketen valtionpäämiehiin ja heidän valtuuskuntansa jäseniin, joiden saapumisesta ja lähdöstä on ilmoitettu rajavartijoille virallisesti diplomaattiteitse, ei saa kohdistaa rajatarkastuksia.

2. Ilma-alusten ohjaajat ja muut miehistön jäsenet

2.1 Edellä 5 artiklasta poiketen henkilöt, joilla on 7 päivänä joulukuuta 1944 tehdyn siviili-ilmailua koskevan yleissopimuksen liitteessä 9 tarkoitettu lentäjän lupakirja tai miehistön jäsenkortti (Crew Member Certificate), voivat tehtäviään hoitaessaan ja näiden asiakirjojen nojalla

- a) nousta koneeseen tai koneesta jäsenvaltion alueella sijaitsevalla välilasku- tai määrälentoasemalla;
- b) liikkua sen paikkakunnan alueella, jossa jäsenvaltion alueella sijaitseva välilasku- tai määrälentoasema on;
- c) mennä millä tahansa kulkuvälineellä jäsenvaltion alueella sijaitsevalle lentoasemalle noustakseen sieltä lähtevään lentokoneeseen.

Kaikissa muissa tapauksissa on täytettävä 5 artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.

2.2 Ilma-alusten miehistön tarkastuksiin sovelletaan 6–13 artiklan säännöksiä. Ilma-alusten miehistölle on tarkastuksissa annettava etusija aina kun se on mahdollista. Näin ollen heidät on tarkastettava joko ennen matkustajia tai tähän tarkoitukseen erityisesti varatuissa tiloissa. Edellä 7 artiklasta poiketen satunnaistarkastukset riittävät miehistölle, jonka rajavalvonnasta vastaava henkilöstö tuntee virkatehtäviensä takia.

3. Merimiehet

3.1 Edellä 4 ja 7 artiklasta poiketen jäsenvaltiot voivat sallia merimiesten, joilla on merenkulkijain 19 päivänä kesäkuuta 2003 tehdyn Geneven yleissopimuksen (n:o 185), 9 päivänä huhtikuuta 1965 tehdyn Lontoon yleissopimuksen ja asiaa koskevien kansallisten säännösten mukaisesti myönnetty henkilöllisyystodistus, tulla jäsenvaltioiden alueelle käymällä maissa sen sataman sijaintipaikkakunnalla, jossa heidän aluksensa poikkeaa, tai lähipaikkakunnalla ilmoittautumatta rajanylityspaikalla edellyttäen, että heidät on merkitty sen aluksen miehistöluetteloon, jolla he palvelevat, ja että luettelo on aikaisemmin toimitettu toimivaltaisten viranomaisten tarkastettavaksi.

Erityisesti sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvän riskiarvion mukaisesti rajavartijoiden on kuitenkin tehtävä merimiehille 7 artiklan mukainen tarkastus ennen kuin nämä menevät maihin.

Jos merimies vaarantaa yleisen järjestyksen, kansallisen turvallisuuden tai kansanterveyden, häneltä voidaan evätä lupa mennä maihin.

3.2 Merimiesten, jotka aikovat oleskella satamien lähipaikkakuntien ulkopuolella, on täytettävä 5 artiklan 1 kohdassa säädetyt jäsenvaltioiden alueelle tuloa koskevat edellytykset.

4. Diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijat sekä kansainvälisten järjestöjen jäsenet

4.1 Jäsenvaltioiden tunnustamien kolmansien maiden tai niiden hallitusten myöntämien diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijat sekä 4.4 kohdassa mainittujen kansainvälisten järjestöjen myöntämien asiakirjojen haltijat, jotka matkustavat virkatehtävissä, voidaan heidän nauttimiensa erioikeuksien tai -vapauksien perusteella asettaa rajanylityspaikoilla etusijalle muihin matkustajiin nähden, vaikka heiltä tarvittaessa vaaditaankin viisumi.

Edellä 5 artiklan 1 kohdan c alakohdasta poiketen edellä mainittujen asiakirjojen haltijoita ei vaadita osoittamaan, että heillä on toimeentuloon tarvittavat varat.

- 4.2 Jos ulkorajalle saapuva henkilö vetoaa erioikeuksiin, erivapauksiin ja vapautuksiin, rajavartija voi vaatia häntä näyttämään toteen asemansa esittämällä asianmukaiset asiakirjat, erityisesti akkreditoivan valtion myöntämät todistukset tai diplomaattipassin tai muun todisteen. Epäilyttävässä ja kiireellisessä tapauksessa rajavartija voi kääntyä suoraan ulkoasiainministeriön puoleen.
- 4.3 Diplomaatti- ja konsuliedustustojen akkreditoituidut jäsenet ja heidän perheensä voivat saapua jäsenvaltioiden alueelle esittämällä 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilökortin ja rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan. Lisäksi 13 artiklasta poiketen rajavartijat eivät voi evätä diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijalta pääsyä jäsenvaltioiden alueelle kuulematta ensin asianmukaisia kansallisia viranomaisia. Tämä koskee myös tapauksia, joissa tällaisesta henkilöstä on ilmoitus SIS:ssä.
- 4.4 Kansainvälisten järjestöjen 4.1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen myöntämällä asiakirjoilla tarkoitetaan erityisesti seuraavia asiakirjoja:
- Yhdistyneiden Kansakuntien kulkulupa, joka myönnetään Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen erityisjärjestöjen henkilöstölle Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen New Yorkissa 21 päivänä marraskuuta 1947 hyväksymän erityisjärjestöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti,
 - Euroopan yhteisön (EY) myöntämä kulkulupa,
 - Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) myöntämä kulkulupa,
 - Euroopan neuvoston pääsihteerin myöntämä laillisuustodistus,
 - asiakirjat, jotka on myönnetty Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen III artiklan 2 kohdan nojalla (sotilashenkilötodistus yhdessä matkamääräyksen kanssa, matkustuslupa tai henkilökohtainen tai yhteinen muuttomääräys), sekä rauhankumppanuuden puitteissa myönnetty asiakirjat.

5. Rajatyöntekijät

- 5.1 Rajatyöntekijöiden tarkastuksia koskevat menettelytavat määräytyvät rajavalvontaa koskevien yleisten sääntöjen ja erityisesti 7 ja 13 artiklan mukaisesti.
- 5.2 Edellä 7 artiklasta poiketen rajavartijoiden hyvin tuntemat rajatyöntekijät, jotka ylittävät rajan usein saman rajanylityspaikan kautta ja joista ei aiemmassa tarkastuksessa ole havaittu olevan ilmoitusta SIS:ssä tai kansallisessa tietokannassa, on tarkastettava vain satunnaisesti sen varmistamiseksi, että heillä on hallussaan voimassa oleva rajanylitykseen oikeutettu asiakirja ja että he täyttävät vaaditut maahantuloedellytykset. Toisinaan nämä henkilöt on ilman ennakkovaroitusta ja epäsäännöllisin väliajoin tarkastettava perusteellisesti.
- 5.3 Edellä 5.2 kohdan säännökset voidaan ulottaa koskemaan muita säännöllisesti rajan ylittäviä henkilöitä.

6. Alaikäiset

- 6.1 Rajavartijoiden on kiinnitettävä erityistä huomiota alaikäisiin siitä riippumatta, matkustavatko nämä aikuisen seurassa vai yksin. Ulkorajan ylittävät alaikäiset on maahantulon ja maastalähdön yhteydessä tarkastettava samoin kuin aikuiset tässä asetuksessa säädetyn mukaisesti.
- 6.2 Kun kyseessä on aikuisen seurassa matkustava alaikäinen, rajavartijan on tarkastettava, onko aikuinen alaikäisen huoltaja, erityisesti silloin kun alaikäinen on vain yhden aikuisen seurassa ja kun on vakavaa syytä epäillä, että alaikäinen on viety luvottomasti lailliselta huoltajaltaan (laillisilta huoltajiltaan). Viimeksi mainitussa tapauksessa rajavartijan on suoritettava lisätutkimuksia selvittääkseen, ovatko annetut tiedot epä johdonmukaisia tai ristiriitaisia.
- 6.3 Kun kyseessä on yksin matkustava alaikäinen, rajavartijoiden on matkustusasiakirjat ja muut asiaankuuluvat asiakirjat perusteellisesti tarkastamalla varmistettava, ettei alaikäinen poistu alueelta vastoin huoltajansa (huoltajiensa) tahtoa.

LIITE VIII

Valtio

Valtion Tunnuskuva (Viranomaisen)

(1)

TODISTEEN HYVÄKSYNTÄ LYHYTAIKAISEN OLESKELUN KESTOA KOSKEVAN EDELLYTYKSEN TÄYTTÄMISESTÄ
MAAHANTULOLEIMAN PUUTTUESSA MATKUSTUSASIAKIRJAST

Päiväys _____ kellonaika _____ paikka _____

Allekirjoittaneen viranomaisen _____ luona on:

Sukunimi _____ etunimi _____

syntymäaika _____ syntymäpaikka _____ sukupuoli _____

kansalaisuus _____ asuinpaikka _____

Matkustusasiakirja _____ numero _____

myöntämipaikka _____ myöntämispäivä _____

Viisumin nro _____ (tarvittaessa) myöntänyt viranomaisen _____

voimassaoloaika (päivinä) _____ myöntämisperusteet _____

Asianomaisen henkilön oleskelunsa kestosta jäsenvaltioiden alueella toimittamien todisteiden perusteella hänen katsotaan
saapuneen _____:n (jäsenvaltio) alueelle _____ (päiväys) _____
(kellonaika) _____ (rajanylityspaikka) _____.

Allekirjoittaneen viranomaisen yhteystiedot:

Puh.: _____

Faksi: _____

Sähköposti: _____

Asianomaiselle henkilölle annetaan tämän asiakirjan jäljennös.

Asianomainen henkilö

Vastaava viranomaisen
+ leima

(1) Tunnuskuva ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.